

Raport de activitate 2011

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

Cuprins

Introducere

Capitolul 1

Problematika discriminării din România reflectată în Rapoartele internaționale

Reprezentarea României la nivel internațional

Raportul periodic privind implementarea Directivei 2000/78/CE în România pentru 2002-2010

Capitolul 2

Activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării de soluționare a faptelor de discriminare

Controlul de legalitate a hotărârilor Colegiului director în anul 2011

Cauze de discriminare promovate direct în fața instanțelor de judecată

Soluțiile instanțelor de judecată în anul 2011

Asistență de specialitate și birouri teritoriale

Capitolul 3

Prevenirea formelor de discriminare

4 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

Capitolul 4

Sondaj de opinie “Percepții și atitudini privind discriminarea în România”

Capitolul 5

Fapte de discriminare constatate de Colegiul director al CNCD

Capitolul 6

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în presa scrisă

Capitolul 7

Cheltuieli bugetare, date de ordin financiar

Concluzii

Componența Colegiului director în anul 2011

Contribuții

Introducere

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării reprezintă autoritatea cu un rol important în asigurarea unui cadru nediscriminatoriu pentru fiecare persoană aflată pe teritoriul României, indiferent de apartenența etnică, religioasă etc. a acesteia. În acest sens, legislația și mecanismele instituționale din domeniul discriminării sunt doar câteva dintre elementele esențiale ce trebuie avute în vedere în crearea unei societăți democratice.

În anul 2011, Consiliul și-a continuat îndeplinirea atribuțiilor și competențelor prin prisma provocărilor legate de soluționarea petițiilor, redactarea punctelor de vedere solicitate de instanțele de judecată în cazurile de discriminare aflate pe rol, desfășurarea activităților specifice domeniului prevenirii și combaterii discriminării, precum și cele ce decurg din reprezentarea României la nivel internațional în domeniul drepturilor omului.

C.N.C.D. a continuat să își consolideze poziția în rețeaua instituțională românească și să își afirme rolul social, ca autoritate în domeniul combaterii discriminării prin desfășurarea programelor și proiectelor în concordanță cu „Strategia națională de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a discriminării (2007-2013)”. Însă, trebuie menționat faptul că, din cauze obiective, reprezentate de criza socio-economică la nivel național, european și internațional, C.N.C.D. a fost obligat să recurgă la ajustarea sau re poziționarea unor priorități în cadrul obiectivelor propuse inițial și la amânarea unor proiecte sau acțiuni, pe fondul lipsei de personal și de resurse financiare. Astfel, în continuarea activității de prevenire și conștientizare a problemelor sociale întâmpinate de diferite grupuri vulnerabile și schimbarea atitudinilor negative față de acestea, C.N.C.D., alături de reprezentanți ai societății civile, ai administrației centrale, ai corpului diplomatic, ai mass-media etc., prin organizarea diferitor evenimente, și-a promovat încă o dată vocația de „arbitru” al diversității și al egalității de șanse, prin diminuarea manifestărilor discriminatorii, contribuind în același timp și la dezvoltarea și promovarea dialogului social.

În ceea ce privește activitatea de soluționare a petițiilor precum și respectarea termenelor de soluționare, acestea au rămas priorități interne de bază ale instituției, iar eficiența acestora este indicată și de procentul ridicat al hotărârilor menținute în

6 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

instanțele de judecată.

În anul 2011, constatăm în numărul petițiilor înregistrate aceeași tendință evolutivă din anii anteriori, neșemnalându-se aspecte deosebite față de ultimii ani. Astfel, după cristalizarea competențelor instituției, maximele anuale ale petițiilor s-au stabilizat în marja cuantumului de 400-500. Totuși, numărul total al petițiilor, aproximativ constant, relevă faptul că sunt persistente anumite probleme la nivelul societății, identificate de cei care s-au adresat C.N.C.D. ca fiind inechități. Trebuie menționat în acest sens că, pentru petițiile primite în relație cu criteriul „categorie defavorizată” se constată o evoluție crescătoare, atât din punct de vedere procentual precum și în număr absolut. Această evoluție poate să își găsească explicația și în faptul că, în ultimii ani, pe fondul crizei economice, situațiile identificate de diferite persoane și prezentate la C.N.C.D. spre soluționare s-au aflat, cel puțin în percepția acestora, în corelație cu discriminarea.

Cercetarea de piață pentru aflarea percepției fenomenului discriminării în societatea românească a fost realizată și în acest an de către C.N.C.D. în colaborare cu specialiști în sondarea opiniei publice. Astfel, conform opiniei respondenților, în anul 2011, cele mai discriminate categorii sociale au fost reprezentate de persoanele de etnie romă, persoanele cu dizabilități fizice sau psihice, persoanele infectate HIV/SIDA. Sondajul a încercat să racordeze percepțiile cetățenilor români privind discriminarea, în corelare cu percepția apartenenței noastre la spațiul comunitar al Uniunii Europene, impactul pe care l-a avut aderarea României asupra atitudinilor din societate față de fenomenul de discriminare.

C.N.C.D. a continuat, și în cursul anului 2011, consolidarea raporturilor de cooperare cu organisme și instituții externe similare, în cadrul dialogurilor bilaterale. Prezența reprezentanților instituției, în plan internațional, la conferințe, întruniri, simpozioane, dezbateri și reuniuni internaționale a contribuit la mediatizarea activității C.N.C.D., dar și a vizibilității acesteia, îmbunătățirea relațiilor cu instituțiile specializate din statele europene, precum și stabilirea unor noi legături de colaborare.

CNCD a acordat o atenție sporită dialogului și colaborării cu societatea civilă.

Prezentul raport poate reprezenta un instrument de prezentare și comunicare la nivel național și european, în vederea asigurării transparenței instituționale și raportării celor mai importante activități, proiecte, politici, norme juridice, decizii și programe pe care C.N.C.D., ca autoritate națională în domeniul prevenirii și luptei împotriva discriminării, le adoptă și le implementează în societatea românească, pentru a întreține dialogul intercultural, afirmarea egalității de șanse și exprimarea diversității.

Capitolul 1

Problematika discriminării din România reflectată în Rapoartele internaționale

1. FRA - Protecția juridică a persoanelor cu probleme de sănătate mintală în cadrul legislației antidiscriminare¹

Agencia Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale a publicat, în luna octombrie 2011, Raportul privind **“Protecția juridică a persoanelor cu probleme de sănătate mintală în cadrul legislației antidiscriminare”**. Raportul analizează modul în care termenul “dizabilitate” este definit în dreptul internațional și european precum și obligația de a asigura existența “adaptărilor rezonabile”, așa cum prevăd standardele internaționale și europene. Raportul arată că în aproape toate statele membre ale Uniunii Europene, legislația antidiscriminării protejează persoanele cu probleme de sănătate mintală. În cele mai multe cazuri, în contextul ocupării forței de muncă, aceste persoane beneficiază de măsuri de adaptare rezonabilă sau alte măsuri de protecție.

- Raportul subliniază faptul că, în mai multe state membre, modificările din terminologia legislației au reflectat și schimbări în abordarea persoanelor cu probleme de sănătate mintală. Astfel, în România, Codul civil face referire la „alienație sau debilitate mintală”, Legea sănătății mintale utilizează termenul „persoane cu tulburări psihice”, iar Legea privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap fac trimitere la Clasificarea internațională a funcționării, dizabilității și sănătății pentru a defini persoanele cu handicap.
- În România, ca și în alte state membre (Italia, Bulgaria, Letonia, Luxemburg, Polonia și Slovenia), transpunerea legislației nu prevede o înțelegere comună a termenului „dizabilitate”, definițiile regăsindu-se și în alte legi privind nediscriminarea. În general, aceste definiții pot fi interpretate astfel încât să includă persoanele cu probleme de sănătate mintală.

¹ Raportul “Protecția juridică a persoanelor cu probleme de sănătate mintală în cadrul legislației antidiscriminare”, disponibil pe pagina oficială de internet a Agenției, la adresa de web: http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA-2011-Legal-protection-persons-mental-health-problems-report_EN.pdf

8 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

2. FRA – Homofobia, transfobia și discriminarea pe criteriul orientării sexuale și a identității de gen în statele membre ale Uniunii Europene²

În luna iunie 2011, Agenția Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale a publicat raportul privind **“Homofobia, transfobia și discriminarea pe criteriul orientării sexuale și a identității de gen în statele membre ale Uniunii Europene”**. Acest raport pune în evidență trei probleme subiacente cu care se confruntă persoanele LGBT în Uniunea Europeană: faptul că sunt obligate să trăiască în tăcere și invizibilitate, că sunt victime ale unor atacuri violente și că nu sunt tratate în mod egal la locul de muncă sau de către proprietarii de locuințe precum și în situațiile când se deplasează pe teritoriul Uniunii Europene.

- Raportul reține faptul că în unele state membre autoritățile publice nu au reușit să asigure protecția participanților la demonstrațiile LGBT. Cu toate acestea, România, alături de Polonia și Bulgaria, sunt menționate ca fiind țările în care Paradele LGBT din ultimii doi ani au avut loc fără incidente.
- În domeniul serviciilor de sănătate, în special în zona de serviciilor de sănătate a reproducerii pentru persoanele LGBT, România este menționată ca exemplu pozitiv, datorită faptului că parlamentarii și instanțele de judecată au înregistrat progrese pentru înlăturarea barierelor care nu permiteau accesul persoanelor fizice la aceste servicii, indiferent de starea civilă sau de orientarea sexuală.
- În ceea ce privește libertatea de circulație și de reîntregire a familiei pentru cupluri de același sex, România a consolidat și a modificat legislația internă astfel încât să fie precizat faptul că o căsătorie este rezervată numai pentru cuplurile de sex opus și că se respinge recunoașterea parteneriatelor și căsătoriilor între persoane de același sex încheiate în străinătate.

FRA – Accesul la justiție în Europa: o privire de ansamblu a provocărilor și oportunităților³

În luna martie 2011, Agenția Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale a publicat raportul privind **“Accesul la justiție în Europa: o privire de ansamblu a provocărilor și oportunităților”**. În conformitate cu legislația Uniunii Europene, fiecare persoană are dreptul la recurs efectiv pentru aplicarea drepturilor conferite de legislația UE. O

² Raportul “Homofobia, transfobia și discriminarea pe criteriul orientării sexuale și a identității de gen în statele membre ale Uniunii Europene”, disponibil pe pagina oficială de internet a Agenției, la adresa de web: http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/publications/publications_per_year/2011/fra_homophobia_synthesis_en.htm

³ Raportul “Accesul la justiție în Europa: o privire de ansamblu a provocărilor și oportunităților”, disponibil pe pagina oficială de internet a Agenției, la adresa de web: http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/report-access-to-justice_EN.pdf

importanță deosebită este acordată legislației în domeniul nediscriminării prin care dreptul UE interzice discriminarea pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, orientare sexuală, vârstă, handicap și religie sau convingeri. Prezentul raport conține informații cu privire la accesul la justiție, axându-se pe legislația împotriva discriminării, fără a include dreptul penal.

- România este menționată ca unul dintre statele membre care a aplicat prevederile articolului 14 (2) din Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (ICERD) care permite desemnarea unui organism național în vederea primirii plângerilor referitoare la oricare dintre drepturile garantate de ICERD.
- În contextul legii nediscriminării, principiul alternativ al mecanismelor de soluționare a litigiilor operează prin intermediul organismelor de egalitate desemnate de statele membre în cadrul Directivelor privind egalitatea rasială și egalitatea de gen. În timp ce statele membre nu sunt obligate să investească aceste organisme cu un rol quasi judiciar, unele dintre ele au ales să facă acest lucru. Competențele acestor instituții nu sunt identice în toate statele membre. Astfel, raportul reține faptul că deciziile instituției de egalitate de șanse din România, respectiv Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, sunt obligatorii și în cazul în care se constată discriminarea, aceasta poate solicita încetarea situației de discriminare precum și aplicarea unei amenzi.
- Un alt aspect important menționat în raport este acela că, în România, victima discriminării are posibilitatea de a alege între depunerea unei plângeri la C.N.C.D., care poate emite sancțiuni administrative (avertismente și sancțiuni), sau poate depune o plângere civilă în fața instanței, care poate stabili daune morale și/sau materiale și să restabilească/anuleze situația stabilită ca urmare a discriminării, potrivit Codului Civil. De asemenea, instanțele de judecată pot decide ca autoritățile publice să retragă sau să suspende recunoașterea oficială a persoanelor juridice, care au cauzat un prejudiciu semnificativ, ca urmare a acțiunii discriminatorii sau a faptului că au încălcat în mod repetat prevederile legislației antidiscriminare. Cele două căi nu se exclud reciproc, iar reclamatul poate alege să le utilizeze simultan sau doar una dintre ele.
- România este menționată printre statele membre în care procedurile, respectiv plângerile administrative, sunt în mod normal gratuite/ scutite de taxa judiciară de timbru.
- România, alături de alte 2 state membre, figurează ca având o problemă de sistem în ceea ce privește neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive.

Reprezentarea României la nivel internațional

Grupul de experți guvernamentali privind nediscriminarea la nivelul Comisiei Europene

- Și în anul 2011, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a continuat activitatea de reprezentare a României în cadrul grupului de experți guvernamentali privind nediscriminarea la nivelul Comisiei Europene.

Astfel, în luna aprilie 2011, a avut loc o reuniune a grupului de experți. Din partea României a participat domnul Dezideriu Gergely, membru în Colegiul director al C.N.C.D. Reprezentanții Comisiei au prezentat rezultatele seminarului organizat la Viena în anul 2010, având ca tematică schimbul de bune practici în ceea ce privește politicile guvernamentale de combatere a discriminării pe baza criteriului de vârstă. Lucrările au fost axate pe analiza politicilor publice din Statele Membre în domeniul accesului și promovării în domeniul muncii. În contextul organizării unui alt seminar de bune practici în toamnă, Comisia a solicitat membrilor grupului de experți să comunice informații în ceea ce privește problematica LGBT sub aspectul dificultăților întâmpinate în inițierea politicilor de combatere a discriminării, a implementării acestor politici, a rezultatelor și progreselor înregistrate la nivel național și regional.

Rețeaua Europeană a Instituțiilor de Egalitate din Uniunea Europeană (Equinet)

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a continuat activitatea de reprezentare a României la nivelul rețelei europene de egalitate de șanse Equinet. Astfel, alături de celelalte 30 de organizații membre, C.N.C.D. facilitează un schimb de informații și bune practici, în scopul unui tratament egal, nediscriminatoriu. În anul 2011, C.N.C.D. a obținut pentru a doua oară un mandat de membru în Consiliul Executiv.

- În noiembrie 2011 a avut loc la Bruxelles „Reuniunea Equinet la nivel înalt între șefii de organisme naționale pentru egalitate de șanse și instituții europene.” Conducătorii instituțiilor naționale de egalitate din întreaga Europa s-au reunit la Bruxelles pentru discuții tematice cu reprezentanți la nivel înalt ai Consiliului Europei (Thomas Hammarberg, Comisarul pentru Drepturile Omului), Comisia Europeană, Grupul European al instituțiilor naționale pentru drepturile omului precum și alte părți interesate. Reuniunea a avut loc pentru a se discuta și decide asupra aspectelor

cele mai relevante pentru activitatea organismelor naționale de egalitate de șanse precum și asupra viitorului program de lucru anual al rețelei Equinet. În partea a doua a reuniunii s-au votat noii membri ai Consiliului Executiv Equinet. Voturile oferă celor nouă candidați un mandat de doi ani (cu maximum 3 mandate consecutive pentru fiecare membru). Din partea C.N.C.D. a fost ales președintele instituției, domnul Asztalos Csaba Ferenc.

Activitatea de reprezentare a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării prin participare la conferințe, dezbateri și reuniuni internaționale în domeniul combaterii discriminării.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a continuat și în cursul anului 2011, consolidarea raporturilor de cooperare cu organisme și autorități similare, în cadrul dialogurilor bilaterale, regionale sau internaționale. Prezența reprezentanților instituției, în plan internațional, la întruniri, conferințe, simpozioane, dezbateri și reuniuni internaționale a contribuit la mediatizarea activității C.N.C.D. dar și a vizibilității acesteia, îmbunătățirea relațiilor cu instituțiile similare din țările europene, precum și la stabilirea unor noi legături de colaborare. Dintre evenimentele organizate în anul 2011 la nivel internațional, vă prezentăm alăturat câteva dintre acestea:

- În luna mai, un reprezentant al C.N.C.D. a participat la seminarul adresat autorităților naționale independente de combatere a discriminării în domeniul ocupării forței de muncă, organizat de **Comisia Europeană Împotriva Rasismului și a Intoleranței (ECRI)**. Tema seminarului, decisă în urma consultării organismelor specializate în lupta împotriva rasismului și a discriminării rasiale din cele 47 de state membre, a constat în dezbaterile rasismului și discriminării rasiale la angajare, cea din urmă chestiune fiind și subiectul următoarei recomandări de politică generală a ECRI. Obiectivele specifice ale seminarului au fost analizarea celor mai recente progrese legislative din domeniu, la nivel național și european, precum și examinarea necesităților existente în cadrul legislativ și identificarea problemelor specifice în ceea ce privește aplicarea standardelor corespunzătoare.

- În luna iunie, C.N.C.D. a fost inclus în programul „**Politica externă a Statelor Unite și drepturile omului**” organizat de **Departamentul de Stat al SUA**, care s-a desfășurat în următoarele orașe: Washington DC, Des Moines - Iowa, Minneapolis - Minnesota, Denver - Colorado, New York. Programul a fost conceput pentru studierea componentelor domeniului drepturilor omului în contextul politicii externe a SUA. În cadrul proiectului au avut loc întâlniri cu organizațiile care monitorizează sau sunt preocupate de problemele internaționale privind drepturile omului. Pe durata întâlnirilor s-a discutat despre modalitățile în care organizațiile locale încearcă să influențeze domeniul drepturilor omului la nivel național și internațional.

12 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

● Tot în luna iunie 2011, domnul președinte Asztalos Csaba a fost invitat în calitate de expert la **“Atelierul de lucru privind antidiscriminarea”** desfășurat la Chișinău, Republica Moldova. Evenimentul a fost organizat de către Direcția Generală a Comisiei Europene de Extindere, în cadrul instrumentului TAIEX, în colaborare cu Ministerul de Justiție al Republicii Moldova. În cadrul atelierului, intervenția din partea reprezentantului C.N.C.D. a presupus o expunere cu privire la implementarea Directivelor 43/2000 și 78/2000 în România, în contextul sistemului complementar de prevenire și de combatere a discriminării. De asemenea, au fost purtate discuții punctuale în care au fost expuse cazuri concrete din jurisprudența instituției noastre. La finalul atelierului a existat o sesiune de întrebări, în cuprinsul căreia participanții au solicitat informații suplimentare sau precizări în legătură cu problematica susținută.

● În luna septembrie, doi reprezentanți ai C.N.C.D. au participat la **Seminarul EQUINET** pe tematica juridică **„Conflictele dintre drepturi, dreptul la tratament egal și alte drepturi fundamentale”** care a avut loc la Viena, Austria. Întâlnirea a avut ca obiectiv discutarea potențialelor conflicte dintre dreptul la tratament egal și alte drepturi fundamentale, în special libertatea religioasă și credințe, libertatea de exprimare, precum și prezentarea unor cazuri concrete din jurisprudența organismelor de egalitate din statele membre EQUINET.

● Tot în luna **septembrie**, un reprezentant al C.N.C.D. a participat la cea de a doua întâlnire anuală a grupului de lucru pentru dezvoltare strategică organizată de către **EQUINET**. Întâlnirea, desfășurată la **Belfast, Irlanda de Nord**, a avut ca obiectiv discutarea draft-ului raportului pentru acordarea de asistență de specialitate victimelor discriminării, formulat de către membrii grupului ca urmare a întâlnirii precedente de la Budapesta, în cadrul căreia s-au stabilit următoarele termene pentru finalizarea raportului pentru finalul anului în curs.

● În **octombrie 2011**, un reprezentant al C.N.C.D. a participat la **Bruxelles** la seminarul privind combaterea discriminării și egalitatea de șanse organizat de **Comisia Europeană**, în colaborare cu Rețeaua Europeană a Instituțiilor de Egalitate din UE și cu Rețeaua Europeană a Experților în domeniul egalității de gen. Seminarul a avut scopul de a informa participanții cu privire la stadiul implementării directivelor europene din domeniul nediscriminării și al egalității de gen, aprecierea nivelului la care se află țările implicate, precum și realizarea unor previziuni în materie. Au fost invitați reprezentanți ai guvernelor, instituții naționale de egalitate de șanse, experți independenți, reprezentanți ai organizațiilor nonguvernamentale, oficiali ai Comisiei.

● Tot în luna **octombrie**, președintele C.N.C.D. a participat la **Întâlnirea cu Delegația Consiliului Europei** în cadrul celei de-a treia vizite de monitorizare a modului în care România aplică prevederile Convenției cadru pentru protecția minorităților naționale. Vizita a avut ca obiectiv evaluarea măsurilor care au fost luate pentru a da curs recomandărilor COE formulate la monitorizarea anterioară, precum și o analiză a situației actuale și a celor mai recente evoluții legate de minoritățile naționale din

România. Temele discutate corespund domeniilor de aplicare prevăzute de Convenția cadru: egalitate și nediscriminare, menținerea și dezvoltarea culturii, toleranță și dialogul intercultural, libertatea de asociere, religia și credință, accesul la mass-media, folosirea limbii minoritare în administrație, justiție și pentru a indica denumiri tradiționale, dimensiunea multiculturală și interculturală a educației, accesul la educație și formare, învățarea limbilor minoritare și predarea în aceste limbi, participarea efectivă la viața publică, contacte pe plan internațional. Procesul de monitorizare își va urma cursul prin analiza datelor de către Comitetul consultativ al Convenției cadru, probabil până în aprilie 2012, după care documentele emise de experții internaționali vor fi supuse analizei și aprobării forurilor decizionale ale Consiliului Europei. Peste aproximativ un an este posibil să fie aprobată cea de a III-a Rezoluție privind România.

● În luna **noiembrie 2011**, un reprezentant al C.N.C.D. a participat la **Summitul Egalității** organizat de către Președinția Poloneză a Uniunii Europene și Comisia Europeană. Subiectul de dezbateră l-a reprezentat „**Promovarea egalității la nivel local și regional**” și a reunit o serie de factori cu activitate în promovarea conceptelor egalității în context european, precum autorități locale și regionale, rețele de afaceri, reprezentanți ai sindicatelor și ONG-uri locale. În cadrul acestui Summit au fost prezentate o serie de exemple de bună practică în domeniu, cu menirea de a fi avute în vedere pentru aplicarea acestora în alte țări ale Uniunii. În cadrul Summit-ului s-au desfășurat trei ateliere de lucru care au adus în prim plan problematici diferite: ***egalitatea ca factor de dezvoltare regională, creșterea parteneriatului la nivel local și regional, realizarea politicilor de nediscriminare la nivel local și regional printr-o folosire mai eficientă a fondurilor europene.*** Președintele Comisiei pentru politici economice și sociale din cadrul Comitetului Regiunilor a prezentat la finalul Summit-ului o perspectivă internațională asupra egalității, ca factor de dezvoltare regională.

Raportul periodic privind implementarea Directivei 2000/78/CE în România pentru 2002-2010

La începutul anului 2011, C.N.C.D. a comunicat Comisiei Europene Rapoartele privind implementarea Directivei cadru (2000/78/CE) în România (2003-2010).

Potrivit art. 19 alin.1 al Directivei 2000/78/CE Statele membre UE comunică Comisiei Europene, din 5 în 5 ani, informații legate de aplicarea celor două Directive.

Raportul privind implementarea Directivei cadru în România rezumă activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în perioada 2003-2010, din perspectiva acțiunilor, programelor și cazurilor de discriminare relevante sub aspectul prevederilor Directivei 2000/78/CE.

Raportul prezintă măsurile de transpunere a legislației europene la nivel național, măsurile legislative ce au necesitat modificări succesive (2002-2006) și

14 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

substanțiale în vederea asigurării concordanței dintre legea națională și Directiva europeană. Un capitol special îl reprezintă analiza statutului Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, astfel cum a fost pus în discuție de Comisia Europeană.

Totodată, este prezentată o analiză a petițiilor înregistrate de C.N.C.D. în care se reclamă posibile fapte de discriminare și, implicit, o analiză a cazurilor de discriminare constatate de C.N.C.D. în perioada raportării din perspectiva prevederilor Directivei 2000/78/CE.

Din totalul celor 4453 de plângeri adresate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în perioada raportată, 2002-2010, aproximativ 651 de plângeri au vizat discriminarea pe criteriul de religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă și orientare sexuală. 305 plângeri au vizat discriminarea pe criteriul de dizabilitate, 185 pe criteriul de apartenență religioasă sau convingeri, 111 de plângeri pe criteriul de vârstă și aproximativ 50 de plângeri pe criteriul de orientare sexuală.

În 123 de cazuri, C.N.C.D. a constatat discriminarea pe criteriul de religie sau convingeri (27 de cazuri), vârstă (54 de cazuri), dizabilitate (31 de cazuri) și orientare sexuală (11 cazuri).

În afara jurisprudenței C.N.C.D., raportul cuprinde și o analiză în detaliu a activităților de prevenire a discriminării, derulate de C.N.C.D. sau în parteneriat cu alte instituții și organizații neguvernamentale.

Capitolul 2

Activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării de soluționare a faptelor de discriminare sesizate

În anul 2011, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a înregistrat 465 de petiții, un total care este foarte apropiat de cel din anul anterior (478).

CRITERII	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Boală cronică necontagioasă	0	0	6	2	3	2	4	2	0	1
Orientare sexuală	1	5	6	9	6	7	6	6	4	8
Infectarea HIV	0	1	15	10	5	3	7	1	3	1
Limba	0	2	1	2	2	7	11	13	16	10
Convingeri	4	12	23	19	8	10	14	13	4	2
Religie	2	9	9	11	8	12	15	6	6	5
Categorie defavorizată	2	0	10	6	4	26	22	9	7	14
Vârstă	6	11	14	17	10	10	24	10	9	16
Gen	3	14	13	9	11	22	32	9	18	15
Naționalitate	1	12	21	39	20	39	54	28	42	33
Handicap	3	31	18	21	20	70	55	49	38	42
Etnie	34	66	45	85	69	82	62	62	54	62
Altele	52	184	108	61	132	32	159	96	83	81
Rasă	0	0	1	1	2	0	0	2	1	0
Categorie socială	26	126	63	90	132	514	372	222	193	175
TOTAL	134	473	353	382	432	836	837	528	478	465

● În anul 2011 constatăm că se păstrează tendința evolutivă din anii anteriori, neînregistrându-se aspecte deosebite față de ultimii ani. Astfel, după cristalizarea competențelor⁴ instituției, maximele anuale ale petițiilor s-au stabilizat în marja cuantumului de 400-500. Maximele de 836, 837 de petiții înregistrate în anul 2007, respectiv 2008, nu au mai fost atinse. Totuși, numărul total al petițiilor, aproximativ constant, relevă faptul că sunt persistente anumite probleme la nivelul societății, identificate de cei care s-au adresat C.N.C.D. ca fiind inechități.

4 Legea 79/2009 pentru aprobarea O.U.G. nr. 75/2008 privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspect financiare în sistemul justiției, publicată în Monitorul Oficial nr. 231/08.04.2009 și Decizia Curții Constituționale nr. 997 din 07.11.2008, publicată în Monitorul Oficial nr. 774 din 18.11.2008

16 | "BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS"

CRITERII	2009		2010		2011	
	total	%	total	%	total	%
Boală cronică necontagioasă	2	0.38%	2	0.42%	1	0.22%
Orientare sexuală	6	1.14%	4	0.84%	8	1.72%
Infectarea HIV	1	0.19%	3	0.63%	1	0.22%
Limba	13	2.46%	16	3.35%	10	2.15%
Convingeri	13	2.46%	4	0.84%	2	0.43%
Religie	6	1.14%	6	1.26%	5	1.08%
Categorie defavorizată	9	1.70%	7	1.46%	14	3.01%
Vârstă	10	1.89%	9	1.88%	16	3.44%
Gen	9	1.70%	18	3.77%	15	3.23%
Naționalitate	28	5.30%	42	8.79%	33	7.10%
Handicap	49	9.28%	34	7.11%	42	9.03%
Etnie	62	11.74%	55	11.51%	62	13.33%
Altele	96	18.18%	84	17.57%	81	17.42%
Rasă	2	0.38%	1	0.21%	0	0.00%
Categorie socială	222	42.05%	193	40.38%	175	37.63%
TOTAL	528	100.00%	478	100.00%	465	100.00%

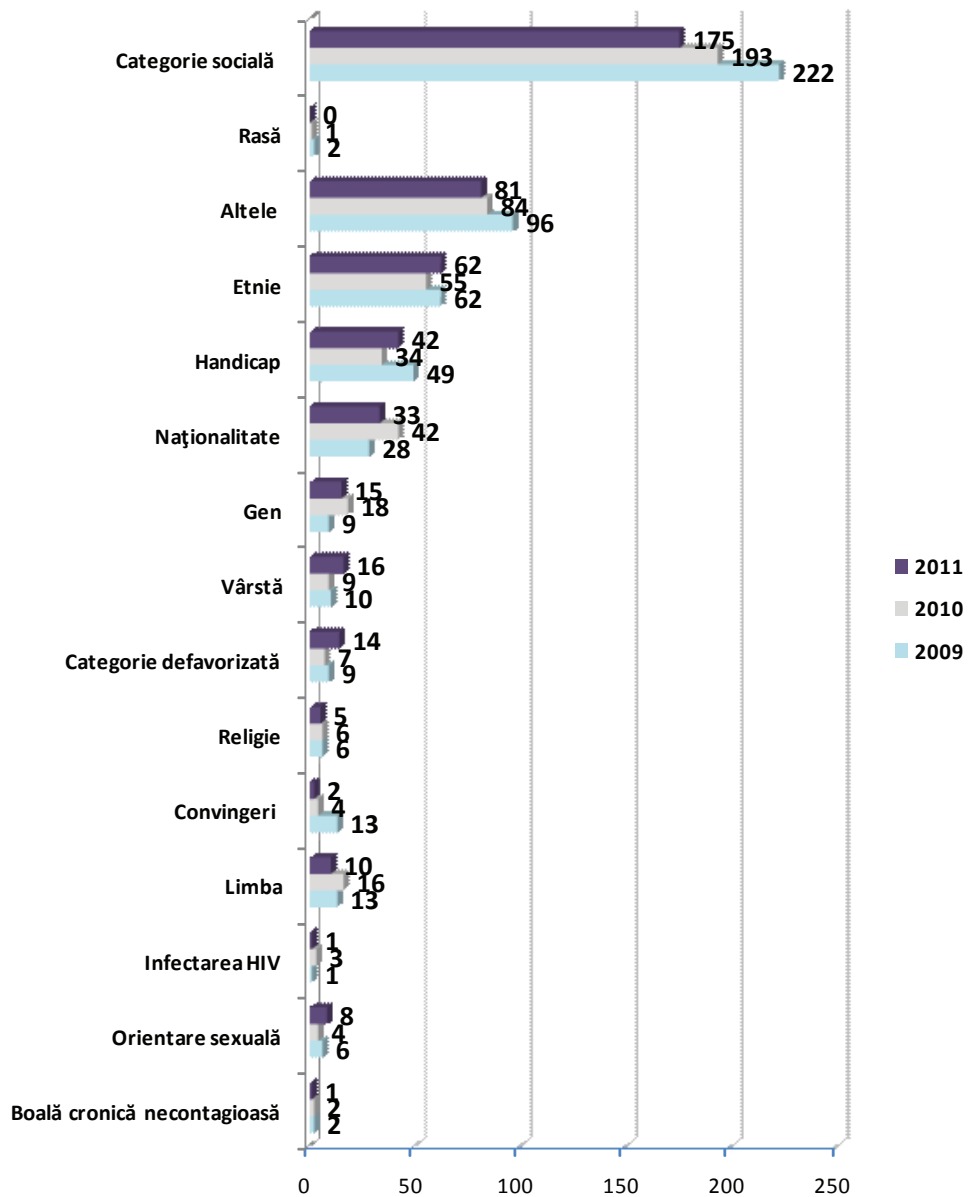
● Se observă că, în ultimii trei ani de activitate C.N.C.D., pentru câteva criterii, se înregistrează o dinamică. Astfel, în 2011 pentru petițiile în relație cu criteriul „orientare sexuală” s-au primit dublul petițiilor de anul trecut (în număr relativ nu se înregistrează o creștere spectaculoasă: 1,72% în anul 2011 față de 0,84% în anul 2010). Această creștere sensibilă a petițiilor pentru acest criteriu se poate explica printr-o mai mare vizibilitate a politicilor publice desfășurate în anul 2011. Pentru petițiile corespondente criteriului „convingeri” se poate constata o diminuare constantă în ultimii trei ani (2,46%, 0,84%, 0,43% în 2011).

● Și pentru petițiile primite în relație cu criteriul „categorie defavorizată” se constată o evoluție crescătoare, atât din punct de vedere procentual precum și în număr absolut. Acest fapt poate să-și găsească explicația și în faptul că, în ultimii ani, pe fondul crizei economice, situațiile identificate de diferite persoane și prezentate la C.N.C.D. spre soluționare s-au aflat, cel puțin în percepția acestora, în corelație cu discriminarea.

● În situația petițiilor înregistrate pentru celelalte criterii prevăzute de legislație se remarcă o constanță atât din punct de vedere procentual precum și la nivel de număr absolut. Se poate vorbi astfel de o persistență a problematicii discriminării la nivelul societății.

● Se constată faptul că, în totalul petițiilor primite în anul 2011 se regăsesc aproape toate criteriile de discriminare (excepție criteriul „rasă”, petiții care se pot cumula la criteriul „etnie”). La nivelul tuturor anilor, de la începutul activității instituției, se păstrează prezența petițiilor pentru majoritatea criteriilor prevăzute de legislație.

Repartizarea petițiilor pe criterii în perioada 2009-2011

● Se observă faptul că, în anul 2011, din totalul petițiilor primite de 465, cele mai multe dintre acestea se referă la problematici în relație cu criteriul categoriei sociale (175 de petiții). Această tendință se regăsește și în anii anteriori, când preponderența acestui criteriu se regăsește detașat pe primul loc în totalul anual al petițiilor. Totuși, se observă că, de la an la an, există o tendință de diminuare a petițiilor înregistrate pentru problematica criteriului categoriei sociale.

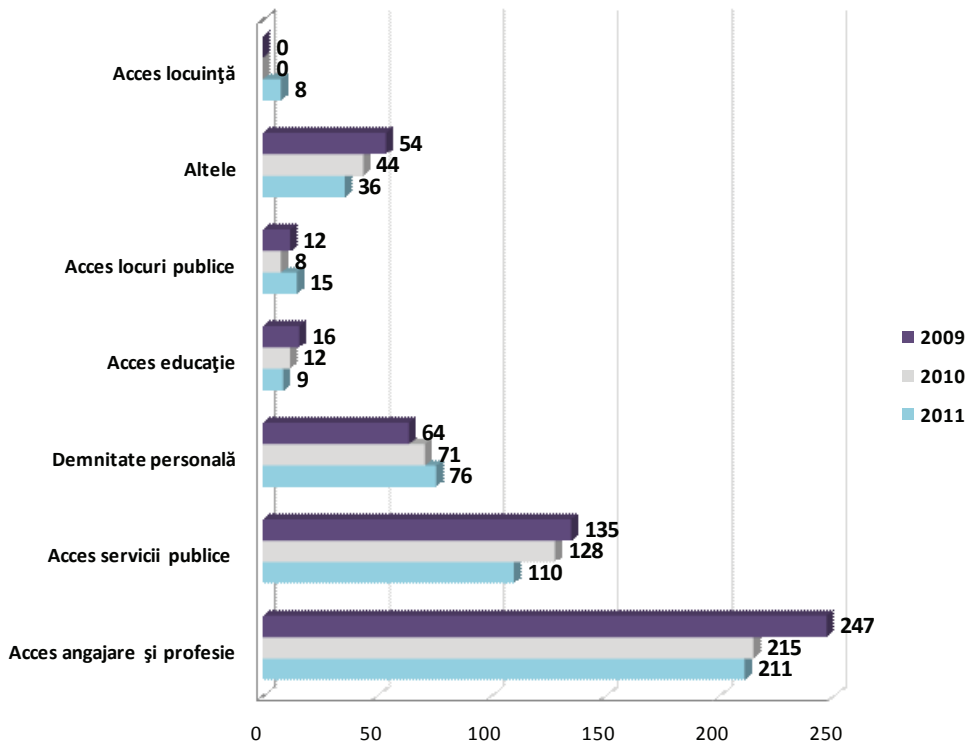
● Comparativ cu anii anteriori, în 2011, se înregistrează o tendință de creștere pentru petițiile în relație cu criteriile dizabilitate, vârstă, categorie defavorizată și orientare sexuală.

● În 2011, se constată o diminuare a petițiilor conexe cu criteriile apartenenței la o naționalitate, gen, religie, convingeri, limbă și altele.

18 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

● Și în anul 2011 există un număr de criterii care înregistrează o dinamică minoră la an la an, astfel încât putem considera că acestea rămân aproximativ constante: etnie, infectare HIV, boală cronică necontagioasă.

Obiectul dosarelor constituite în perioada 2009-2011

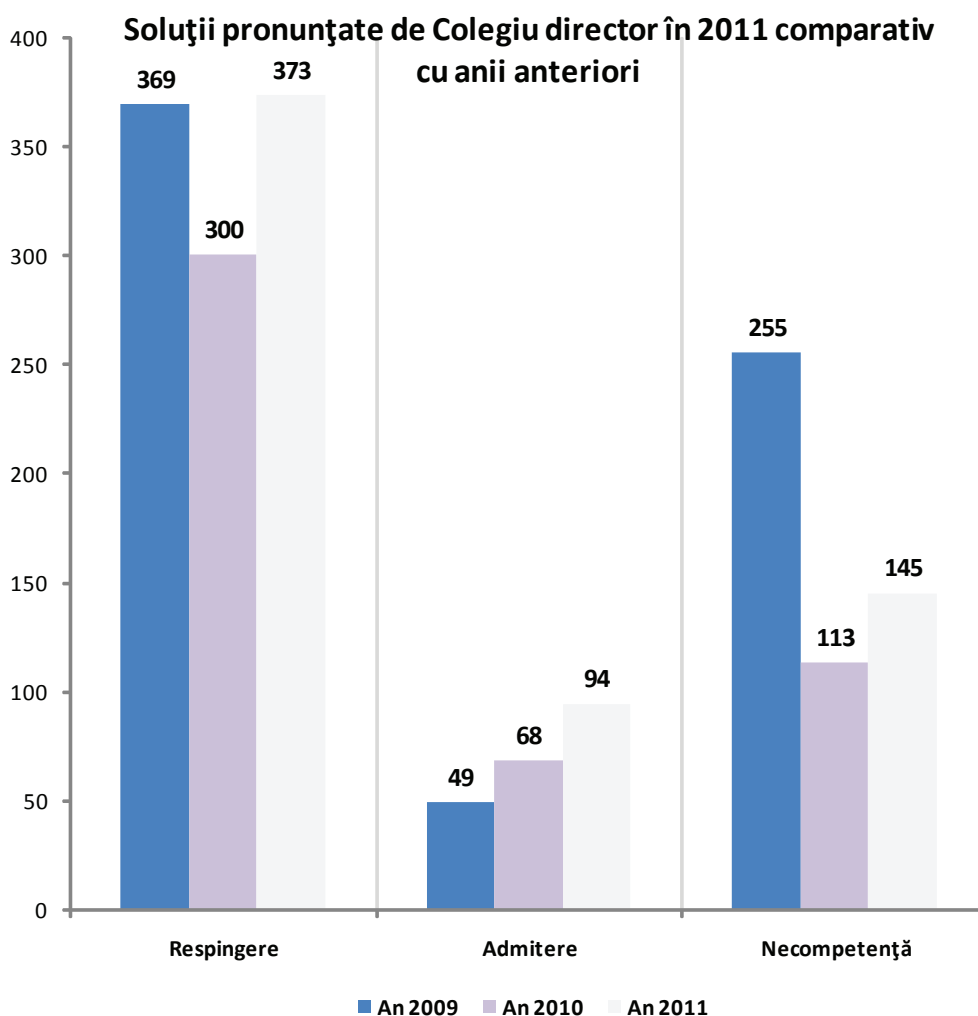
● În anul 2011, domeniile în care s-au constituit cele mai multe dosare sunt cele care prezintă spre soluționare situații în relație cu accesul la angajare și profesie, acces la serviciile publice și fapte ce lezează demnitatea personală.

● În privința repartizării dosarelor constituite în anul 2011 în funcție de domenii precum și în ceea ce privește dinamica dosarelor din ultimii trei ani, se constată aceeași tendință din anii anteriori.

● Domeniile în care se constată o ușoară tendință de scădere a petițiilor: acces la educație, acces la serviciile publice, acces angajare și profesie și „alte” domenii.

● Domeniile în care s-a constatat o tendință de creștere a petițiilor: acces în locurile publice, demnitate personală și acces locuire, domeniu în care în ultimii ani nu s-a înregistrat nicio petiție.

● Totuși, cu toate că există o fluctuație a dinamicii din cadrul fiecărui domeniu, în perioada analizată, se poate observa că există aceeași orientare evolutivă.

- Numărul dosarelor soluționate de Colegiul director în anul 2011 este de 612⁵.

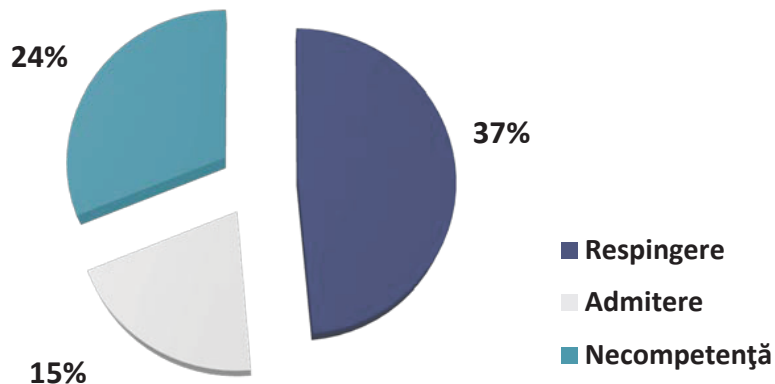
- Comparativ cu anul 2010 se constată o creștere a numărului de dosare soluționate.

- Se constată că din numărul total de hotărâri elaborate în 2011 cele mai multe (373) au fost de respingere și (145) de necompetență. 94 de hotărâri au reprezentat soluții de admitere în anul 2011.

- Procentual, se constată că 15% reprezintă soluții de admitere, 24% soluții de necompetență și 37% de respingere.

⁵ Din 2011 și din anii precedenți. Pe lângă cele 612 dosare soluționate există 3 hotărâri elaborate pentru îndreptare eroare materială.

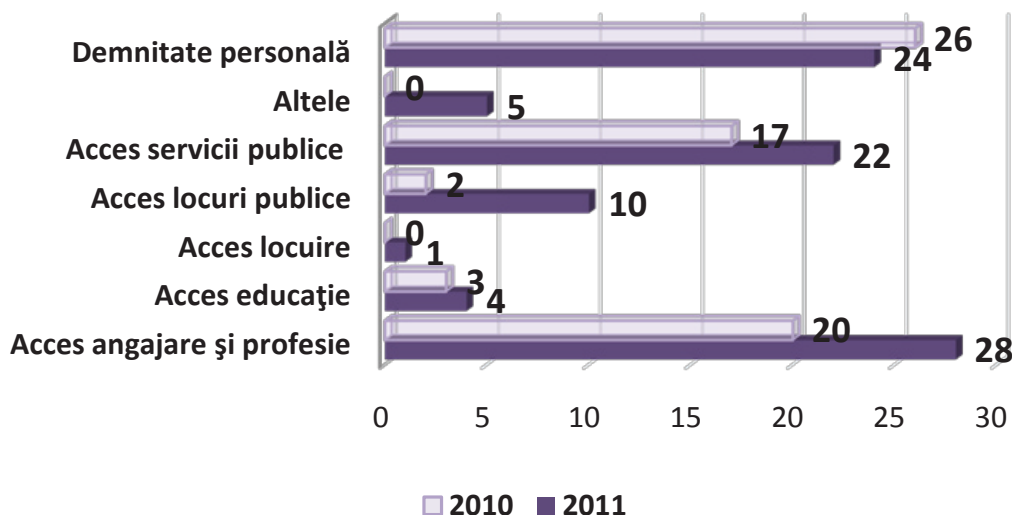
Soluții pronunțate în anul 2011

● Dacă în anul 2009 soluțiile de admitere constatăte se situau la nivelul a 7% din totalul dosarelor soluționate, iar în anul 2010 acestea se dublau, ajungând la 14%, în 2011 acestea reprezintă 15% din total.

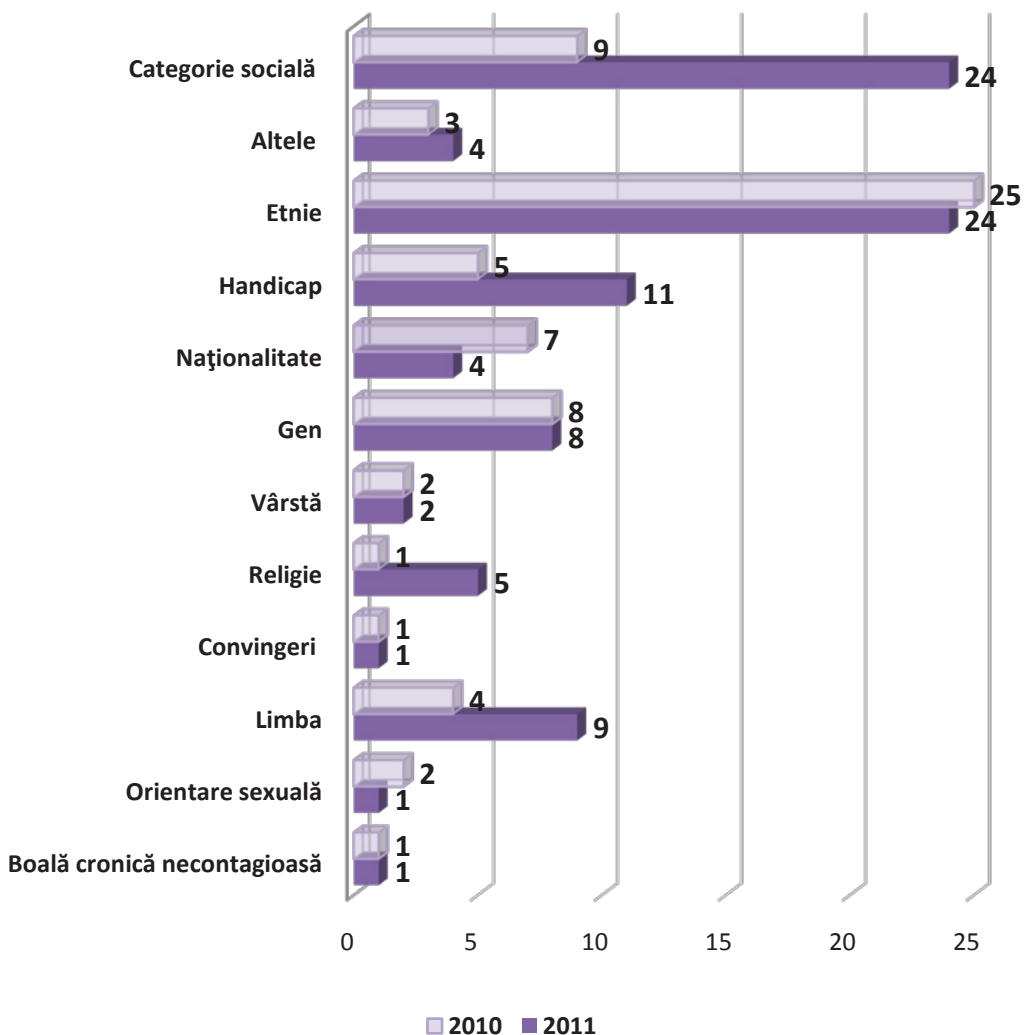
● În activitatea de soluționare a sesizărilor adresate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director, prin hotărârile sale, aplică sancțiuni contravenționale sub forma unor avertismente sau amenzi⁶ și oferă recomandări pentru evitarea unor fapte de discriminare viitoare sau pentru restabilirea unor situații.

Soluțiile de admitere în perioada 2010-2011 în funcție de domeniile vizate

⁶ Conform art. 26, al (1) O.G. 137/2000 actualizată „de la 400 lei la 4.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 600 lei la 8.000 lei dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate”

Soluțiile de admitere în perioada 2010-2011 în funcție de criteriile vizate

● În cazul celor 94 de hotărâri de admitere, pe lângă faptul că s-a constatat existența faptelor de discriminare, Colegiul director a acordat 22 de amenzi contravenționale, 55 de avertismente și a elaborat 38 de recomandări.

● În ceea ce privește repartizarea soluțiilor de admitere, comparativ cu anul anterior, se constată o anumită dinamică la nivelul fiecărui criteriu și domeniu, însă motivul fluctuațiilor nu ține neapărat de factori ușor de identificați, mai degrabă, de un cumul de factori și, de asemenea, de specificul social întâlnit în fiecare an.

22 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

Prezentăm în tabelul alăturat situația hotărârilor în care s-a constatat existența faptelor de discriminare atât din perspectiva criteriilor de discriminare vizate precum și din perspectiva domeniilor:

DOMENII de discriminare	Constatate	Categorie socială	Vârstă	Etnie	Convingeri	Gen	Naționalitate	Orientare sexuală	Boală cronică	Handicap	Religie	Limbă	Altele
Acces angajare și profesie	28	21	2	1		2			1				1
Acces educație	4			3						1			
Acces locuire	1			1									
Acces locuri publice	10			5						4			1
Acces servicii publice													
<i>administrative</i>	17			1						3	5	8	
<i>bancare</i>	1									1			
<i>de sănătate</i>	3			1		2							
<i>de telefonie</i>													
<i>de transport</i>	1	1											
<i>juridice</i>													
Altele	5	1		1	1								2
Demnitate personală	24	1		11		4	4	1		2		1	
TOTAL	94	24	2	24	1	8	4	1	1	11	5	9	4

În ceea ce privește activitatea Colegiului director de sancționare a faptelor de discriminare constatate, prezentăm alăturat repartizarea amenzilor contravenționale și a recomandărilor acordate în anul 2011:

● în funcție de criteriile de discriminare prevăzute în obiectul dosarelor soluționate:

7	Amendă	Recomandare	Avertisment
Boală cronică necontagioasă		1	
Orientare sexuală			1
Limbă		9	7
Convingeri			1
Vârstă		1	1
Religie		1	4
Gen	4 ⁸	3	1
Naționalitate	1 ⁹	1	2
Handicap	5 ¹⁰	3	6
Etnie	2 ¹¹	11	20
Altele	1 ¹²	2	2
Categorie socială	9 ¹³	6	10
TOTAL	22	38	55

7 Trebuie precizat faptul că în anumite cazuri analizate au existat mai multe capete de cerere și au fost acordate mai multe sancțiuni

8 Cuantumul amenzilor reprezentate în lei: 600+2000+400+1000

9 Idem: 600

10 Idem: 1000+500+5000+2000+3000

11 Idem: 2000+8000

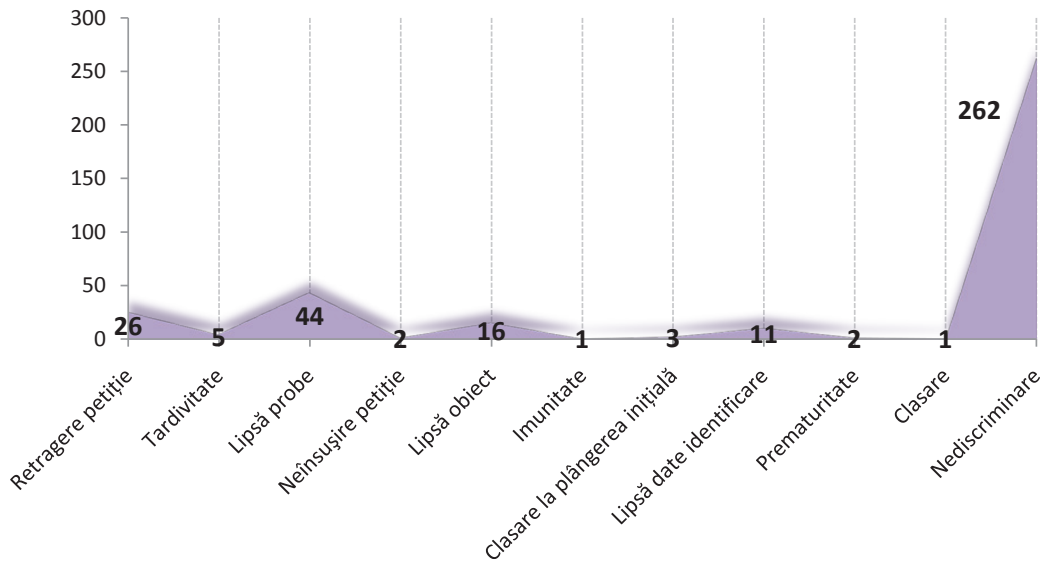
12 Idem: 1000

13 Idem: 4000+400+1200+1000+1000+1000+1000+5000+2000

● în funcțiile de domeniile prevăzute de legislație:

14	Amendă	Recomandare	Avertisment
Acces angajare și profesie	10 ¹⁵	6	13
Acces educație		1	3
Acces locuire	1 ¹⁶	1	1
Acces locuri publice	4 ¹⁷	3	6
Acces servicii publice (TOTAL)			
<i>administrative</i>	2 ¹⁸	11	13
<i>bancare</i>			1
<i>de sănătate</i>		2	1
<i>de telefonie</i>			
<i>de transport</i>	1 ¹⁹	1	
<i>juridice</i>			
Altele		2	3
Demnitate personală	4 ²⁰	11	14
TOTAL	22	38	55

● În anul 2011, din totalul de 612 hotărâri adoptate de către Colegiul director, 373 au reprezentat soluții de respingere. Acestea cuprind 262 de soluții de nediscriminare și pe lângă acestea există 111 dosare clasate din diferite motive (s-a retras plângerea, tardivitate, lipsă probe, neînsușirea petiției, lipsa obiectului sau a datelor etc.).

14 A se vedea nota nr. 7

15 Cuantumul amenzilor reprezentate în lei: 600+1000+1000+1000+1000+4000+1200+1000+2000+5000

16 Idem: 8000

17 Idem: 5000+2000+3000+1000

18 Idem: 1000+500

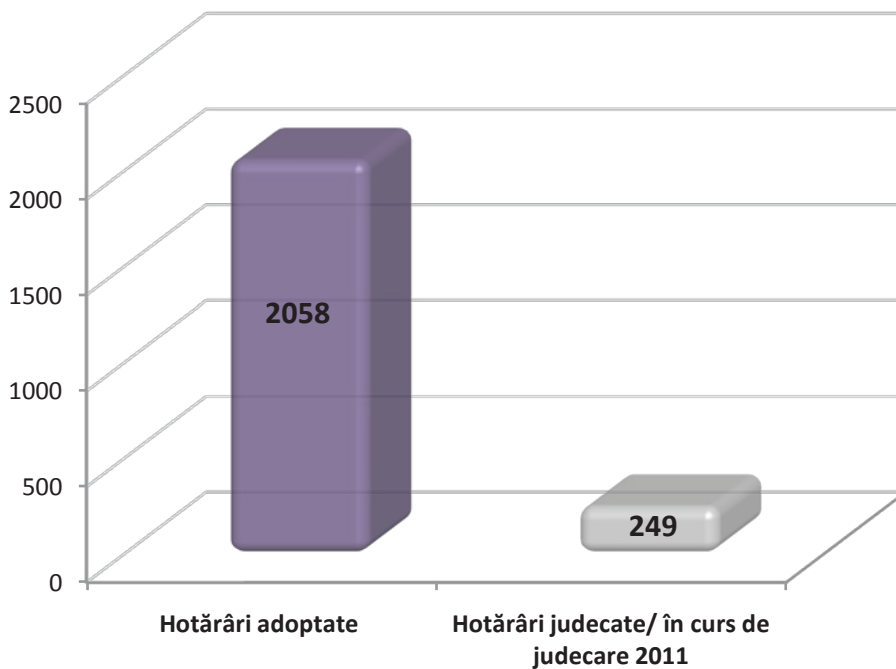
19 Idem: 400

20 Idem: 2000+400+600+2000

Controlul de legalitate a hotărârilor colegiului director în anul 2011

În cursul anului 2011 au fost judecate contestații în anulare introduse (a.c. sau, după caz, în anii anteriori) împotriva hotărârilor Colegiului director, promovate pe rolul Curților de Apel competente material, contestații ajunse, ulterior, în faza de recurs în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție. Raportat la numărul de hotărâri adoptate de Colegiul director în anii 2008-2010, respectiv 2058 hotărâri, în anul 2011 s-au judecat aproximativ 249 de cauze pe rolul Curților de Apel și al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Ca urmare, se reține că aproximativ 11% din hotărârile adoptate în procedură administrativ-jurisdicțională (în perioada indicată anterior) au făcut, în cursul anului 2011, obiectul unor contestații în anulare judecate sau aflate în stare de judecată pe rolul instanțelor de contencios administrativ.

În ceea ce privește controlul de legalitate efectuat de instanțele judecătorești, C.N.C.D. a avut câștig în 100 de cauze (atât în faza judiciară de fond, cât și în cea de recurs), iar în 9 cauze acțiunile promovate împotriva hotărârilor au fost admise. Practic, în aproximativ 92% din cazuri instanțele de judecată au menținut ca legale și temeinice hotărârile Colegiului director. În anul în curs 140 de cauze se află în curs de judecare pe rolul instanțelor de judecată (fond/recurs).

Cauze de discriminare promovate direct în fața instanțelor de judecată

Potrivit O.G. nr. 137/2000, republicată, Consiliul răspunde de aplicarea legislației în materie de nediscriminare pe teritoriul României, constată și sancționează contravențiile prevăzute de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, având competență materială în domeniile prevenirii și combaterii tuturor formelor de discriminare, în toate domeniile de activitate și pe întreg teritoriul național.

În temeiul art. 27 din O.G. nr. 137/2000R, persoana care se consideră discriminată poate formula în fața instanței de judecată o cerere pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, potrivit dreptului comun. Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare.

Judecarea unor astfel de cauze al căror obiect îl constituie alături de „cererea în despăgubiri”, implicit constatarea/reținerea faptei de discriminare pe cale delictual civilă, are loc cu citarea obligatorie a Consiliului, în calitate de: *participant procesual, monitor al cazurilor de discriminare, autoritate consultativă sau „expert” în domeniul nediscriminării.*

Participarea procesuală a C.N.C.D. în astfel de cauze judiciare are la bază funcția de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte, precum și statutul de organism specializat - posesor al cunoștințelor (juridice) fundamentale în domeniul nediscriminării, potrivit art. 16 și 18, alin. 1, teza întâi, din O.G. nr. 137/2000R.

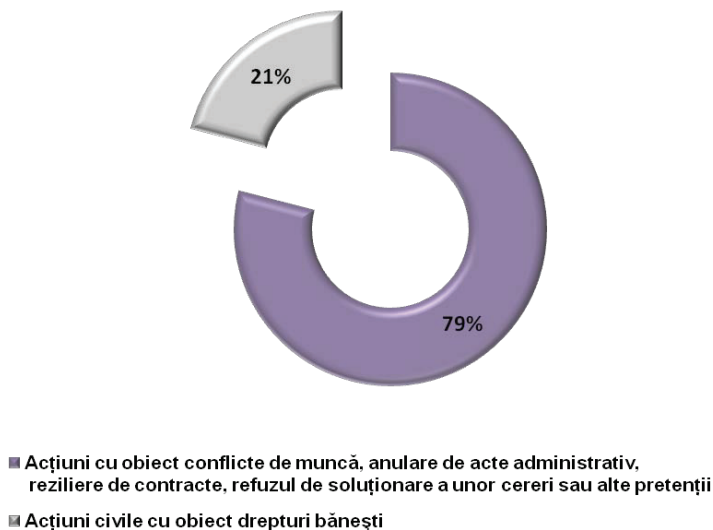
În anul 2011, în temeiul art. 27 din O.G. nr. 137/2000R, C.N.C.D. a fost chemat în instanță în 916 cauze civile elaborând prin intermediul Serviciului Juridic, Contencios și Contracte din cadrul Direcției Juridice puncte de vedere cât și „opinii juridice de specialitate”, în esență lucrări procesuale în materie, care au avut rolul expertizării judiciare a instanțelor. În acest sens, se impune precizarea că, în toate cauzele în care Consiliul a elaborat „opinii juridice de specialitate”, soluțiile judecătorești au fost pronunțate în acord cu acestea, lucrările procesuale ale C.N.C.D., cu valoare de „expertize judiciare”, fiind evaluate la cel mai înalt nivel profesional – bunăoară Sentința Civilă nr. 175/F/2011, pronunțată de Curtea de Apel Brașov, prin care instanța de judecată reține în motivarea soluției: *„Această concluzie se impune cu atât mai mult cu cât raționamentul juridic foarte laborios și de înalt nivel academic argumentat, formulat în opinia juridică de specialitate emisă în cauză de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării...”*

26 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

Clasificarea acțiunilor judecate în anul 2011, conform art. 27 alin. 3 din O.G. nr. 137/2000, după obiectul acestora:

În aproximativ 871 de cazuri acțiunile promovate direct pe rolul instanțelor au vizat conflicte de muncă, anulare de acte administrative, reziliere de contracte, refuzul de soluționare a unor cereri sau alte pretenții, iar în 226 de cazuri acțiunile civile avut ca obiect drepturi bănești. Astfel, spre deosebire de anii trecuți în anul 2011 se observă o scădere bruscă a numărului de acțiuni civile promovate direct de rolul instanțelor de judecată având ca obiect drepturi bănești, acțiuni care nu au depășit 20 % din numărul total al cauzelor.

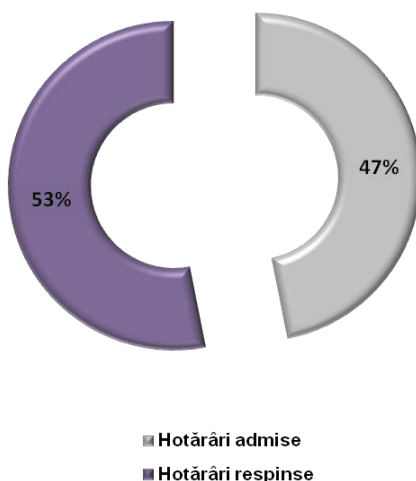
Acțiunile judecate în anul 2011 în funcție de obiect

Soluțiile instanțelor de judecată în anul 2011

În anul 2011 instanțele de judecată investite cu soluționarea unor cauze de discriminare au admis aproximativ 678 de cauze (soluțiile fiind pronunțate inclusiv față de acțiuni promovate anterior pe rolul instanțelor, în anii 2008-2010, dar judecate pe fond/în recurs în 2011). În același timp au fost respinse aproximativ 768 de cauze.

Soluțiile instanțelor în anul 2011

Asistență de specialitate și birouri teritoriale

În anul 2011, la sediile birourilor teritoriale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, s-au prezentat aproximativ 53 de persoane care au semnalat consilierilor juridici ai instituției noastre potențiale fapte de discriminare. Aproximativ jumătate dintre acestea și-au manifestat intenția de a formula sesizări concrete cu privire la aspectele prezentate în cadrul audiențelor.

Astfel, menționăm faptul că petițiile provenite din zonele în care există centre teritoriale au vizat criterii precum „categorie socială”, „vârstă”, „gen”, „religie”, și domenii cum ar fi accesul la serviciile publice administrative și juridice, dreptul la demnitatea personală, dreptul de proprietate, dreptul la tratament egal în fața instanțelor judecătorești, dreptul la un salariu egal pentru o munca egală, dreptul la tratament egal în fața organelor jurisdicționale.

Totodată, pe lângă activitatea de acordare de asistență de specialitate, consilierii juridici din teritoriu au monitorizat presa regională și au transmis la sediul central articolele care tratau problematica încălcării principiului nediscriminării. Astfel, în urma monitorizării presei locale din județul Mureș și a celei regionale (Cluj, Sibiu, Hunedoara, Bistrița, Harghita, Covasna, Brașov), precum și a unora dintre publicațiile naționale reprezentative, au fost identificate 1343 de articole având ca subiect discriminarea, semnalarea unor posibile cazuri de discriminare sau încălcarea drepturilor în conformitate cu criteriile prevăzute de O.G. nr. 137/2000, republicată.

În urma activității de monitorizare a presei din județele Buzău, Brăila, Călărași, Giurgiu, Dâmbovița, Ialomița, Prahova, Vrancea, Galați, Bacău, Vaslui, Neamț, Iași, Suceava, Botoșani, au fost identificate 861 de articole având ca obiect discriminarea, semnalarea de posibile cazuri de discriminare sau încălcarea drepturilor conform criteriilor prevăzute de O.G. nr. 137/2000 republicată.

De asemenea, au fost semnalate 15 articole cu referire directă la C.N.C.D.. Mai exact, 8 articole au abordat problema introducerii peiorativelor „jidani” și „țigani” în noul DEX, cu această ocazie fiind frecvent citat președintele C.N.C.D.. 7 articole au prezentat cazuri în care persoane cu notorietate publică au fost sancționate/citate de către C.N.C.D. (Traian Băsescu, Gigi Becali, Funeriu, șeful IPJ Vâlcea).

La nivelul anului 2011, se remarcă o implicare concretă a reprezentanților birourilor teritoriale în activitatea de prevenire a fenomenului discriminării și a promovării instituției, prin participarea acestora la acțiuni organizate de către autoritățile locale sau diverse entități cu atribuții în domeniul respectării drepturilor omului.

Astfel, în județul Buzău, reprezentanta din teritoriu a participat la acțiunile organizate de către Prefectura Buzău în colaborare cu Inspectoratul Școlar, Inspectoratul Județean de Jandarmi Buzău, Poliția Buzău și Centrul de Prevenire,

28 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

Evaluare și Consiliere Antidrog Buzău.

În județul Mureș, reprezentanta C.N.C.D. a participat la evenimente precum: simpozionul științific „World theory and practice of conflict mediation”, desfășurat în campusul universitar „Dimitrie Cantemir” din Târgu-Mureș, a distribuit materiale informative privind combaterea discriminării Fundației CHAKRA din Târgu-Mureș cu atribuții în educarea, inserția socială a romilor, promovarea limbii și culturii rome) și a purtat discuții în vederea unor posibile parteneriate pentru viitor.

Concluzionând, în activitatea desfășurată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării la nivel teritorial menționăm câteva aspecte:

- În anul 2011 s-a înregistrat o creștere a numărului de persoane care au solicitat asistență de specialitate la nivel teritorial. Practic, se poate deduce o creștere a interesului persoanelor de a se adresa birourilor teritoriale ale instituției, realizându-se astfel o comunicare mai eficientă și directă între petenții și sediul central;

- Se poate constata faptul că palierele de acțiune ale C.N.C.D. și-au consolidat vizibilitatea în mass-media locală și națională, prin acțiunile punctuale realizate pe reprezentanții locali precum și prin extinderea parteneriatelor instituției cu reprezentanții locali și societatea civilă locală în vederea desfășurării proiectelor cu obiectiv comun combaterea discriminării. Acest lucru este reflectat în creșterea numărului articolelor de presă la nivel local care tratează sub diferite aspecte fenomenul discriminării.

La sediul central al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, aproximativ 2575 de persoane au beneficiat de asistență de specialitate. Din totalul acestora, 1700 au fost consiliați telefonic, 325 dintre aceștia prin intermediul e-mail-ului și 550 au ales să vină la sediul instituției.

Asistență de specialitate 2011		
Modalitate	Număr de persoane	Activitate
Asistență telefonică	1700	Consiliere
Asistență la sediul instituției	550	Consiliere
Asistență e-mail	325	Consiliere
TOTAL	2575	

Capitolul 3

Prevenirea formelor de discriminare

Pe măsură ce Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării își consolidează poziția în rețeaua instituțională românească și pe măsură ce își afirmă rolul social, ca autoritate în domeniul combaterii discriminării, opinia publică îl receptează ca pe un partener din ce în ce mai credibil și consecvent în ceea ce privește îndeplinirea atribuțiilor sale, așa cum reiese din barometrele de opinie din ultimii cinci ani. Unul dintre rolurile sale importante este subliniat de analizele realizate în urma desfășurării programelor și proiectelor derulate prin intermediul departamentului său de specialitate, Direcția Programe și Relații Internaționale (D.P.R.I.). Astfel, este de menționat că, de la an la an, din partea publicului țintă s-a constatat o tendință de creștere a nevoii de informare prin activitățile publice desfășurate de C.N.C.D.

C.N.C.D. a beneficiat pe parcursul anului 2011 de o finanțare nerambursabilă de tip grant din partea Comisiei Europene pentru implementarea proiectului “Persoanele cu dizabilități mentale au drepturi!”, în parteneriat cu Institutul pentru Politici Publice, valoarea totală a contractului de finanțare fiind de 113.013,4 euro.

Scopul proiectului a fost sprijinirea dezvoltării unor politici coerente de combatere a discriminării și promovării egalității de șanse a persoanelor cu dizabilități intelectuale din România, prin creșterea gradului de conștientizare a opiniei publice asupra încălcărilor abuzive a dreptului la muncă și autodeterminare a acestor persoane, prin analiza situației actuale din țara noastră din această perspectivă și identificarea unor instrumente pentru actorii relevanți din societate (autorități responsabile, ONG-uri cu activitate în domeniul dizabilității și drepturilor omului, angajatori, reprezentanți ai grupurilor țintă).

Proiectul a pornit de la analiza oportunităților de acces pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități în general și a celor cu dizabilități intelectuale în special, în contextul situației de categorie defavorizată a acestei părți importante a populației României și și-a propus, pe o parte să identifice soluții pentru ameliorarea cadrului legal și instituțional existent iar pe de altă parte să atragă atenția asupra neajunsurilor și discriminării încă persistente la care sunt supuse aceste persoane. Rezultatele cheie ale acestuia au vizat:

1. O evaluare obiectivă și comprehensivă a situației persoanelor cu dizabilități în general și a celor cu dizabilități intelectuale din perspectiva mediului de angajare în România
 - această evaluare a reliefat ponderea persoanelor cu dizabilități angajate în

30 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

sectorul public din România, atât la nivelul administrației publice centrale cât și la nivel regional (local)

- analiza efectuată a trecut în revistă cadrul legislativ existent privind accesul persoanelor cu dizabilități pe piață muncii și a formulat o serie de propuneri și recomandări, în special în ceea ce privește măsurile active de stimulare a pieței forței de muncă, în scopul atragerii spre angajare a persoanelor cu dizabilități

- studiul realizat prezintă și perspectiva angajatorilor privați, identificând cele mai răspândite cauze pentru care aceștia nu angajează persoane cu dizabilități, principalele motive dar și nivelul de apreciere cu privire la facilitățile legale și fiscale acordate de stat pentru angajarea persoanelor din această categorie defavorizată

2. Realizarea și derularea unei campanii media de conștientizare, în rândul populației din România, a drepturilor persoanelor cu dizabilități intelectuale, pornind de la situațiile de respingere, marginalizare și discriminare la care aceste persoane sunt supuse, ținând cont de dificultățile acestora de a participa în mod efectiv la viața economică, socială sau culturală.

3. Identificarea principalelor obstacole cu care se confruntă, pe plan local, atât autoritățile cu competențe în aplicarea legislației privind drepturile persoanelor cu dizabilități în general și a celor cu dizabilități intelectuale în special cât și organizațiile neguvernamentale care activează în acest domeniu și formularea de propuneri de politici publice și legislative.

4. Includerea, în urma activităților desfășurate de partenerii din proiect, a unor prevederi importante în noua lege a asistenței sociale adoptată de Parlamentul României la sfârșitul anului trecut, de natură să armonizeze acest act normativ cu legislația europeană și internațională precum și inițierea procedurilor de consultări publice privind modificarea legii-cadru privind protecția persoanelor cu dizabilități.

Pentru stabilirea unor linii directoare de acțiune în domeniul prevenirii și combaterii discriminării, a fost adoptată „**Strategia națională de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a discriminării**”, pentru perioada 2007- 2013 și, în acest fel, departamentul specializat, D.P.R.I., a pus în practică programe de informare, de protecție, de prevenire, de educare și formare, în toate domeniile. S-au desfășurat cursuri, seminarii, manifestări culturale sau campanii de informare care au urmărit cele cinci obiective majore ale Strategiei: OBIECTIVUL 1– Protecție efectivă și remediu împotriva discriminării; OBIECTIVUL 2 – Asigurarea incluziunii și a egalității de șanse în domeniul economic și în materie de angajare și profesie; OBIECTIVUL 3 – Asigurarea egalității în acces, participare și rezultat în ceea ce privește serviciile publice și private destinate publicului larg; OBIECTIVUL 4 – Intensificarea recunoașterii și conștientizării diversității având ca țintă media, cultura și sportul; OBIECTIVUL 5 – Concentrarea eforturilor către aplicarea unei politici de toleranță zero față de orice forme de discriminare în societatea românească.

Având în vedere că Strategia, cu obiectivele și prioritățile sale, a fost

fundamentată și elaborată cu premisa suplimentării progresive a numărului de angajați începând din 2007 până în 2012, în vederea creării de noi compartimente și cu perspectiva dezvoltării la nivel regional a structurilor teritoriale de control și de monitorizare, nerealizarea acestui suport pentru implementarea sa completă – din cauze obiective, reprezentate de criza socio-economică de nivel național, european și internațional – a obligat C.N.C.D. să recurgă la ajustarea sau re poziționarea unor priorități în cadrul obiectivelor propuse inițial și la amânarea unor proiecte sau acțiuni, pe fondul lipsei de personal și de resurse financiare.

Un buget insuficient pentru unele proiecte de anvergură – care implicau activități extinse și de durată, precum monitorizări, analize economice, profile de firme, sondaje sau deplasări în teren, pentru a derula proiecte eficiente și convingătoare privind domeniul economic, piața muncii și angajarea – a făcut ca anumite componente ale programelor din cadrul OBIECTIVULUI 2 să nu poată fi desfășurate în 2011.

În contextul menționat, o parte semnificativă din obiective a fost totuși pusă în practică, pentru latura de informare și prevenire, activitatea DPRI înregistrând o evoluție satisfăcătoare, eficientă și chiar apreciată în unele direcții, așa cum poate fi identificată și analizată din expunerea principalelor activități și acțiuni derulate în 2011, inclusiv din percepțiile celor care la sfârșitul anului au participat la ultimul sondaj de opinie.

OBIECTIVUL 1 Protecție efectivă și remediu împotriva discriminării

Prioritatea 1.4 – Consolidarea cooperării în domeniul combaterii discriminării cu alte instituții competente în acest domeniu, la nivel național și internațional:

“Festival de film documentar dedicat drepturilor omului – One World Romania”

În 2011, s-a desfășurat o nouă ediție a proiectului, pe care C.N.C.D. l-a pus în practică în parteneriat cu Asociația One World România, Centrul Ceh București, Ambasada Republicii Cehe, Institutul Francez, Forumul Cultural Austriac, Institutul Goethe, British Council, Ambasada Statului Israel, Institutul Cervantes, Ambasada Olandei, Institutul Polonez, Centrul Cultural American și Ambasada Suediei.

Activitățile și acțiunile din proiect au mizat pe creșterea gradului de conștientizare asupra chestiunilor legate de drepturile omului în lume, C.N.C.D. propunându-și să ofere unui public cât mai larg șansa de a vedea filme tematice și de a discuta pe baza lor.

Așa cum a fost conceput încă de la prima ediție, și în acest an, festivalul a avut două etape succesive: una de proiecție și organizare de evenimente conexe (expoziții foto, concerte, dezbateri în cadrul unui seminar) care s-a desfășurat la București, iar cea de-a doua, itinerantă, organizată după modelul Caravană, oferind proiecții în 8 orașe

32 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

din țară (Târgu-Mureș, Miercurea Ciuc, Iași, Cluj, Timișoara, Sibiu, Craiova și București) și adresându-se tinerilor, cu vârste cuprinse între 18 și 35 de ani.

La sfârșitul etapei de vizionare a filmelor, C.N.C.D. a acordat o deosebită importanță discuțiilor libere cu publicul atrăgând atenția asupra problemelor lumii diverse în care suntem nevoiți să trăim și pe care avem obligația să o facem accesibilă pentru toate categoriile.

OBIECTIVUL 3 Asigurarea incluziunii și a egalității de șanse în domeniul economic și în materie de angajare și profesie

Articolul 15 – Promovarea egalității în domeniul sănătății:

„FEG - Prevenirea și combaterea discriminării în domeniul sanitar”

C.N.C.D. a derulat acest proiect în baza unui parteneriat cu Fundația Ecologică Green – Școala Postliceală București (FEG).

Programul s-a desfășurat pe o perioadă de o lună și a constat în organizarea unei serii de cursuri ce au avut ca tematică prevenirea și combaterea discriminării, pentru studenții F.E.G. din anii I și II, specializările Farmacie și Medicină Generală.

Cei 80 de studenți care au fost selecționați să participe la cursuri, au primit informații și s-au familiarizat cu termenii și conceptele privind diversitatea, nediscriminarea și egalitatea de șanse.

La sfârșitul perioadei de instruire cursanții au fost evaluați și, din evaluările finale, s-a constatat că au apreciat că toate temele abordate în cadrul cursurilor au fost utile și vor avea impact în meseria pe care și-au ales-o, în condițiile în care vor intra în contact cu toate categoriile sociale.

Articolul 16 – Promovarea egalității în domeniul educației:

„Tânăr și diferit”

Proiectul a fost derulat de C.N.C.D. în parteneriat cu Asociația pentru Dezvoltare și Incluziune Socială (ADIS).

Proiectul, finanțat parțial prin programul „Tineret în Acțiune” – Acțiunea 1 – Tineri pentru Europa, Sub-Acțiunea 1.2 – Inițiative ale tinerilor, a constat în organizarea unui *atelier educațional* cu 20 de tineri (10 romi și 10 neromi) din județul Ialomița, care au beneficiat de cursuri și informații cu privire la cultura romă, dar și cu privire la diversitatea culturilor existente la nivel global precum și influența lor asupra propriei culturi, sub denumirea: *cursuri de informare și formare în domeniul prevenirii și combaterii discriminării*. În urma acumulării de cunoștințe și a schimbului intercultural, a fost inițiat un *concurs de eseuri și desene* cu privire la diversitatea culturală. Cele mai bune eseuri și cele mai reușite desene ale tinerilor au fost selecționate și publicate în

cadrul broșurii „Ce înseamnă să fii altfel?”.

La încheierea activităților, în orașul Fetești, a fost organizată o conferință, în cadrul căreia s-a lansat broșura și s-au acordat premii tinerilor care au prezentat cele mai reușite eseuri și cele mai interesante desene. La discuțiile din cadrul conferinței au participat profesori și directori de școli din localitate, lectorii care au condus atelierile, jurnaliști, reprezentanți ai Consiliului local, mediatori și reprezentanți ai romilor de pe plan local.

Pe parcursul dezbaterilor, cei prezenți au primit informații suplimentare privind acțiunile sancționatorii pe care C.N.C.D. are autoritatea să le întreprindă în vederea combaterii discriminării, dar concluzia unanimă a fost că în societatea românească e nevoie mai mare de educație și de acțiuni de prevenire, în vederea schimbării mentalităților și instituirii unui dialog intercultural firesc, lipsit de prejudecăți și care să reflecte adevărata diversitate socio-culturală.

„Diversitatea ca proiect”

C.N.C.D. a implementat acest proiect în parteneriat cu Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, cu scopul de a preveni absenteismul și abandonul școlar, prin inițierea unor proiecte care să valorifice și să aducă în prim-plan diversitatea umană.

Din cei 42 de profesori selecționați la nivelul fiecărui județ, inclusiv Municipiul București, doar 39 au participat la întâlnirea de lucru ce-a avut loc la Brașov, ei fiind beneficiarii direcți ai programului de pregătire, numărul beneficiarilor indirecti fiind estimat la 1 000 de profesori și circa 20 000 de elevi din întreaga țară. Participanții au fost selecționați dintre cadrele didactice care au inițiat și coordonat activități extrașcolare de educație civică, au încheiat parteneriate cu autoritățile publice și cu societatea civilă și au coordonat proiecte educaționale la nivel național și/sau internațional.

Obiectivul general a fost reprezentat de formarea profesorilor, dar și schimbul de experiență, în vederea îmbunătățirii capacității lor de a propune proiecte pe tema diversității umane, menite să faciliteze elevilor înțelegerea diversității, cu intenția de a li se înlătura acestora temerile provenite din exagerarea diferențelor și de a-i determina să se apropie de școală cu o mai mare bucurie. La fel de importante au fost și acordarea atenției cuvenite diversității prin adoptarea perspectivei estetice; sprijinul în conturarea unor proiecte cu relevanță pentru diversitate; prevenirea stereotipurilor și prejudecăților între tinerii viitoarei generații; diminuarea nivelului intoleranței și al discriminării în școli.

Rezultatele obținute prin derularea acestui program au fost: realizarea unor proiecte și parteneriate noi, care vor fi monitorizate în anul 2012; obținerea unor finanțări pentru nevoile identificate în școli; o mai bună cunoaștere a drepturilor fundamentale ale omului și conștientizarea rolului pe care îl are educația în prevenirea intoleranței și discriminării; formarea a 39 de profesori, care îi vor antrena și pe alți educatori, învățători și profesori din școală, precum și

34 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

pe elevii școlii respective; evaluarea informațiilor acumulate de cadrele didactice și determinarea gradului de implicare.

„Tinerii dezbate”

Proiectul s-a aflat în 2011 la cea de-a patra ediție și s-a derulat în parteneriat cu Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună”, METS, ARDOR, Policy Center for Roma and Minorities, DRI, ANR, ANES și Roma Education Fund.

Acest proiect multianual a fost încă de la început structurat în serii succesive de sesiuni de dezbateri pe plan județean, regional și național. Activitățile de anul acesta s-au desfășurat la nivel național, în perioada martie – septembrie și s-au adresat unui număr de 700 de elevi de liceu din clasele IX-XI.

Pe întreg parcursul acestui program au fost organizate training-uri și dezbateri în plan județean/regional/național, care au avut drept scop informarea corectă, discuția argumentată și sensibilizarea asupra tuturor formelor în care diferențele sociale, etnice, economice, de sănătate sau de gen pot constitui bariere în comunicare și toleranță.

OBIECTIVUL 4 Intensificarea recunoașterii și conștientizării diversității având ca țintă media, cultura și sportul

Prioritatea 4.1 – Consolidarea inițiativelor antidiscriminare la nivel național și programe de conștientizare interculturală privind diversitatea și nediscriminarea:

„Ziua Mondială a Persoanelor cu Sindrom Down”

Manifestările dedicate acestui eveniment s-au derulat pe parcursul a două zile, în cadrul unui proiect coordonat de C.N.C.D. împreună cu Asociația Sindrom Down București și Fundația Special Olympics din România.

În prima zi, pe 21 martie, o serie de întreceri sportive, susținute de către copiii și tinerii cu Sindrom Down și prietenii acestora, s-a desfășurat într-o sală de sport din cadrul Școlii nr.20 din sectorul 3 al Capitalei. Competiții de fotbal, baschet, atletism și o reprezentație de gimnastică artistică au demonstrat resursele și potențialul celor cu Sindrom Down, atrăgând atenția societății asupra dezvoltării toleranței și deschiderii față de incluziunea lor socială. A avut loc o festivitate de deschidere, apoi s-a constituit juriul care a acordat premii tuturor participanților, pe parcursul căreia copiii cu Sindrom Down au reușit, prin prestațiile lor sportive și artistice, prin spiritul lor de fair-play, prin tendința înnăscută de evitare a violenței și agresivității, să reducă la zero diferențele dintre ei și ceilalți copii implicați în competiție. În aceeași măsură, au predat tuturor spectatorilor o lecție de implicare totală, de cooperare necondiționată și de bună-dispoziție, atât de necesare întregii societăți românești.

Evenimentul, inclus în seria mondială de acțiuni dedicate acestei zile a continuat a doua zi, în Parcul Herăstrău, cu o petrecere pentru copiii, adolescenții și tinerii cu Sindrom Down, precum și pentru familiile acestora și prietenii lor.

„Google, țara mea!”

Cu ocazia Zilei internaționale împotriva rasismului, C.N.C.D. a dorit să reunească mai mulți factori implicați în problematica combaterii discriminării (studenți, cadre didactice, cercetători, persoane publice, formatori de opinie, reprezentanți ai ministerelor, ai instituțiilor publice și ai ONG - urilor, reprezentanți ai C.N.C.D., public în general) pentru vizionarea unei piese de teatru, pe tema discriminării rasiale.

Piesa de teatru s-a numit “Google, țara mea” și a fost interpretată după un text contemporan al dramaturgului și criticului de teatru Mihaela Michailov.

Proiectul, pus în practică printr-un parteneriat cu Teatrul foarte mic, a urmărit conștientizarea efectelor negative ale manifestărilor discriminatorii exercitate între membrii societății. Prin intermediul spectacolului de teatru, prin producerea emoțiilor specifice acestei arte, s-a dorit înțelegerea mai rapidă și profundă a propagării stereotipurilor, cu ajutorul exemplului direct oferit de personajele din piesă și prin empatia degajată de acestea în rândul spectatorilor.

După vizionare, publicul participant a avut ocazia să dezbată alături de actori și invitați, tematica discriminării rasiale și probleme adiacente acesteia. Toate intervențiile au avut menirea de a aduce un plus de informații participanților, de a fixa elementele tematice regăsite în piesa de teatru, de a facilita înțelegerea dinamicii comportamentului discriminatoriu și efectele lui negative, de a oferi publicului soluțiile legale în cazul în care acesta se confruntă cu situații concrete de discriminare, de a-i orienta către instituții specializate și competente soluționării cazurilor.

Acest tip de proiect, constituit pe modelul artei participative, și-a dovedit eficiența prin faptul că a oferit publicului țintă ambele aspecte foarte importante în educarea non formală: atât partea practică, prin exemple concrete, cât și partea teoretică, prin discuții și problematizare.

Prioritatea 4.3 – Cooperarea și consolidarea relațiilor cu instituțiile și entitățile sportive, prin promovarea de acțiuni și programe în vederea prevenirii și combaterii tuturor formelor de discriminare în sport:

„Crosul diversității – Uniți prin sport”

C.N.C.D. în parteneriat cu Policy Center for Roma and Minorities, Federația Română Sportul pentru Toți, Asociația Municipală Sportul pentru Toți, Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret, Primăria Municipiului București, Inspectoratul Școlar al Municipiului București, Federația Română de Baschet și Direcția Municipală pentru Tineret și Sport București au organizat în București crosul diversității „Vivicitta”, sub sloganul „Uniți prin sport”.

36 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

Ajuns la cea de-a doua ediție în România, crosul a fost o acțiune merită să atragă atenția opiniei publice asupra fenomenului discriminării și a importanței promovării diversității și să ofere un cadru prin care cetățenii să interacționeze și să participe la transmiterea mesajului comun cu privire la necesitatea dialogului social, extinderea atmosferei de toleranță și conștientizarea diversității.

Traseul a avut 3 km și a cuprins Piața Charles de Gaulle (punct de plecare) – Bulevardul Constantin Prezan – Șoseaua Kiseleff – Piața Victoriei – Bulevardul Aviatorilor – Piața Charles de Gaulle (punct de sosire). La start s-au aflat oameni de toate vârstele, de toate categoriile sociale și profesionale.

„Meci amical de fotbal sub sloganul – United against racism!”

Cu ocazia Zilei Internaționale de luptă pentru eliminarea discriminării rasiale, C.N.C.D. în parteneriat cu Policy Center for Roma and Minorities, Ministerul Afacerilor Externe, Policy Center for Roma and Minorities, Federația Română de Fotbal și Ambasada Olandei au organizat un meci amical de fotbal pentru creșterea gradului de conștientizare a problemei rasismului, discriminării și a violenței.

Proiectul a făcut parte din campania REACT, sprijinită de Comisia Europeană, iar obiectivul acesteia a fost creșterea nivelului de conștientizare cu privire la problemele sociale întâmpinate de romi și schimbarea atitudinilor negative față de etnia lor.

Meciul a avut loc la baza de antrenament a echipei naționale de fotbal de la Mogoșoaia și au participat peste 50 de reprezentanți ai societății civile, ai administrației centrale, ai corpului diplomatic acreditat la București, ai mass-media, ai clasei politice românești, precum și ai Federației Române de Fotbal, cărora li s-a alăturat și un grup de opt copii de la Școala nr. 136 din Ferentari.

Pentru C.N.C.D., acest eveniment sportiv a fost un prilej de a-și promova încă o dată vocația de „arbitru” al diversității și egalității de șanse, prin diminuarea manifestărilor discriminatorii și violente de pe stadioane, terenuri sportive dar și în afara lor și de-a promova dialogul social prin intermediul sportului.

OBIECTIVUL 5 Concentrarea eforturilor către aplicarea unei politici de toleranță zero față de orice forme de discriminare în societatea românească

Prioritatea 5.2 – Consolidarea educației cetățenilor în domeniul discriminării prin procese educaționale, formale și non-formale:

„Egalitate și nediscriminare”

C.N.C.D. a derulat cea de-a IV-a ediție a proiectului, care a avut ca scop conștientizarea elevilor din școlile și liceele bucureștene asupra importanței principiului nediscriminării și al respectării drepturilor omului.

În aceeași măsură, s-a urmărit consolidarea unui parteneriat real între instituțiile publice și societatea civilă, prin unitățile de învățământ preuniversitar și universitar, activitățile din proiect fiind orientate spre metodele moderne de predare, bazate pe interactivitate, transdisciplinaritate, dezbateri și participare activă a elevilor.

Elementul de bază, care a reunit în jurul său toate activitățile a fost un concurs, iar elaborarea unui eseu pe o temă dată a fost metoda aleasă de proiect pentru participarea la această competiție a elevilor cu vârste cuprinse între 7 și 19 ani.

Tema a vizat drepturile omului, dreptul la nediscriminare și la egalitate de șanse, iar elevii au avut ocazia să intre în dialog cu reprezentanții C.N.C.D. și să înțeleagă rolul instituției în promovarea principiului egalității de șanse.

„Ce ne unește”

Acest proiect a fost desfășurat de C.N.C.D. cu scopul de a sensibiliza elevii din ciclul gimnazial și liceenii Colegiului Național Unirea din Focșani, cu privire la fenomenul discriminării în mediul școlar.

Activitățile din cadrul proiectului au avut în vedere promovarea diversității culturale și a egalității de șanse, iar eseurile, fotografiile și scurt-metrajele realizate de elevi în cadrul unui concurs de creație literară și artistică au facilitat informarea lor și mediatizarea propriilor atitudini și comportamente, raportate la normele drepturilor omului.

Interesul manifestat de participanți și ecoul pe care l-a avut proiectul, au condus la decizia C.N.C.D. de a dezvolta în anii următori un astfel de concurs la nivel local și județean, prin implicarea unităților de învățământ gimnazial și liceal, pentru creșterea gradului de conștientizare a elevilor cu privire la tematica nediscriminării.

„Conferința nediscriminării și egalității de șanse”

Nediscriminarea și egalitatea de șanse reprezintă astăzi principii de bază ale drepturilor omului. Proiectul de cercetare-dezvoltare – *Modalități de promovare a principiilor nediscriminării și egalității de șanse în societatea românească actuală* – a fost desfășurat de C.N.C.D. în parteneriat cu Universitatea Creștină “Dimitrie Cantemir”, prin organizarea Conferinței Nediscriminării și Egalității de Șanse – NEDES 2011 - la nivelul Municipiului București.

Conferința, organizată cu scopul de-a populariza principiul nediscriminării și egalității de șanse, a avut trei obiective: dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a principiilor nediscriminării și egalității de șanse atât între bărbați și femei, cât și între diferitele categorii de persoane; dezvoltarea capacității de înțelegere și aplicare a dreptului obiectiv la nediscriminare și egalitate de șanse; stimularea interesului pentru implicarea în eliminarea discriminărilor de orice fel.

Informațiile necesare au fost postate pe site-ul Universității, precum și pe site-ul www.juridice.ro lansându-se invitații către studenți și către profesorii

38 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

altor universități sau din cadrul învățământului preuniversitar din București. De asemenea, s-au lansat invitații către mai multe personalități ale vieții politice și științifice, precum și către organizații neguvernamentale cu profil de apărare și promovare a drepturilor omului, în urma cărora s-au primit 41 de titluri de lucrări, care au fost cuprinse în Programul Conferinței.

La lucrări au participat 70 de personalități ale vieții academice, politice și sociale din România, iar 23 dintre acestea au prezentat materiale științifice tematice, C.N.C.D. fiind reprezentat la cel mai înalt nivel de Președintele instituției. De asemenea, s-au primit mesaje de la personalități academice internaționale precum prof. univ. dr. Alfonso Roldan More, președintele Academiei Diplomatice Internaționale sau prof.univ.dr. Miljia Zecevic și prof.univ.dr. Bojana Rilke din Serbia, membri ai Comitetului Științific al Conferinței. Materialele prezentate au condus la dezbateri pe tema nediscriminării și egalității de șanse în care s-au implicat atât lectorii, cât și ceilalți participanți (studenți, dar mai ales avocați și consilieri juridici care au aflat de conferință de pe site-ul www.ucdc.ro.

Revista „*Lumea Justiției*” a reflectat Conferința Nediscriminării și Egalității de Șanse – NEDES 2011 în numărul său din 28 noiembrie 2011.

Volumul Conferinței a fost publicat la Editura Prouniversitaria (recunoscută CNCS), editură selecționată în urma licitației organizate de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

„Stand-up!”

Proiectul a fost inițiat de C.N.C.D. și desfășurat în parteneriat cu S.C. Tudori Properties S.R.L., cu scopul formării și atragerii actorilor de stand-up comedy în domeniul diversității și nediscriminării, astfel încât aceștia să transmită publicului un mesaj pentru întărirea demnității prin cultură și umor, ca formă estetică de rezistență în fața discriminării.

Beneficiarii direcți ai acestei campanii au fost 10 actori de stand-up comedy din București și județele Bacău, Vaslui, Bihor, Alba, Buzău, de la trupele *Aristocrații*, *Teo*, *Vio și Costel*, *Brigada 2 pe trei* și *Teatru de kartier*, numărul beneficiarilor indirecti, al spectatorilor la care a ajuns acest mesaj, fiind de circa 10.000 de persoane.

Obiectivul general al proiectului l-a constituit formarea și inspirarea celor 10 actori de stand-up comedy, pentru deprinderea abilității de a interacționa cu publicul, improvizând pe tematica discriminării. Cursurile de formare au fost structurate pe 5 module care au vizat: rezistența prin cultură în fața discriminării și adoptarea perspectivei estetice a diversității; introducerea umorului ca armă de luptă împotriva discriminării; prevenirea stereotipurilor și prejudecăților în societate; diminuarea nivelului intoleranței și discriminării; avertizarea publicului asupra pericolelor pe care discriminarea le aduce în societate.

„Verificarea” informațiilor acumulate de actori a avut loc pe scena Clubului

Prometheus, unde aceștia au oferit o reprezentație, iar evaluarea calității improvizațiilor și a informațiilor acumulate a fost făcută de un juriu format din 6 reprezentanți ai C.N.C.D., ai unor ONG-uri din domeniu și ai unor entități culturale. Au fost premiați 4 actori: Viorel Dragu, Radu Isac, Costel Bojog și Sorin Pârcălab, iar premiile au constat în cărți de specialitate, literatură umoristică și teatru de comedie.

„Formarea specialiștilor din cadrul Compartimentelor de adopție și post adopție privind nediscriminarea copiilor greu adoptabili”

Proiectul a fost realizat de C.N.C.D. într-un parteneriat cu Oficiul Român pentru Adopții, cu scopul creșterii numărului de adopții pentru copii din categoria celor “greu adoptabili” prin prevenirea atitudinilor discriminatorii la adresa acestora.

Activitățile din program s-au adresat specialiștilor din cadrul Compartimentului de adopții și post adopții a Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului din cele șase sectoare ale Municipiului București și Ilfov (asistenți sociali, psihologi, consilieri juridici, care intră în contact direct cu familiile ce doresc să adopte), responsabili cu informarea, consilierea, pregătirea familiilor pe întreg parcursul procesului de evaluare.

Prin derularea acestui proiect s-a dorit informarea și formarea acestei categorii profesionale, pentru ca atitudinile lor să fie corecte, morale, oneste și mai ales să nu genereze sau să favorizeze atitudini discriminatorii față de anumite categorii de copii adoptabili, respectiv copiii romi și cei cu dizabilități fizice sau psihice.

Cursurile au cuprins 3 module, la care au participat 14 angajați ai Oficiului Român pentru Adopții și 36 de specialiști din cadrul Compartimentelor de adopții și post adopții ale Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului.

În urma evaluării realizate prin aplicarea de chestionare, s-a considerat că durata cursurilor ar trebui să fie mai mare și că ar fi utilă creșterea numărului celor care au acces la aceste cursuri. S-a accentuat dificultatea pe care specialiștii o întâmpină în adopțiile care îi privesc pe copiii romi în special, dar și pe cei cu dizabilități fizice și/sau psihice. Prin urmare, s-a propus elaborarea și derularea unui Program de identificare a soluțiilor, împreună cu specialiști în domeniu din societatea civilă și alte instituții.

“Lumea prin ochii mei”

Proiectul a fost implementat cu un partener principal, Policy Center for Roma and Minorities, dar și cu parteneri implicați doar în anumite activități: Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Federația Română de Fotbal, Strada Film, Radio Itsy Bitsy, Salvați Copiii Romania, Asociația Ovidiu Rom, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială – Universitatea din București, Școala nr. 136, Școala nr. 147 și Școala nr. 2.

40 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

Scopul acestui proiect a fost prevenirea și reducerea gradului de discriminare față de elevii de etnie romă din Școala nr. 136²¹, Școala nr. 147 și Școala nr.2, precum și generarea unei schimbări pozitive a percepției asupra elevilor de etnie romă în rândul profesorilor din aceste școli.

Programul a presupus trei activități: organizarea a 3 concursuri de fotografii între echipe formate dintr-un profesor și 4 copii; organizarea unei expoziții finale de fotografie cu mesaj anti-discriminare în Școala nr. 136; proiecții lunare de filme, la care au fost invitate echipele participante la concurs (copii și profesori), pentru dezbateri informale legate de diversitate și nediscriminare.

La aceste acțiuni au participat 10 cadre didactice de la cele trei școli amintite și 48 de elevi cu vârste între 7 și 16 ani, aceștia fiind și beneficiarii direcți ai acestui program, la care se adaugă și celelalte cadre didactice din școlile participante și toți elevii care participă la activitățile Clubului de Educație Alternativă din cadrul Școlii nr. 136, cartier Ferentari, București, cel care a oferit un spațiu, pe care Policy Center and Roma Minorities l-a amenajat pentru copiii din școală.

Prin procesul de pregătire pentru competiție și prin participarea la activitățile care au promovat diversitatea, profesorii au ajuns să-i cunoască mai bine pe copii și să-și schimbe percepția negativă asupra lor. Pe termen mediu, impactul direct a condus la o schimbare a modului în care profesorii percepeau copiii de etnie romă, stimulând o optimizare calitativă a procesului educațional prin prisma comunicării elev-profesor. Pe termen lung, s-a urmărit reducerea gradului de rasism manifestat de profesori, corelată cu șansa în plus oferită copiilor din ghetou, pentru a-și depăși condiția și pentru a deveni mai motivați să-și continue studiile.

Acțiunile desfășurate în baza programului au avut un efect pozitiv asupra întregului corp didactic, a colegilor, familiilor elevilor și a opiniei publice (situația cu care se confruntă copiii romi din ghetou este invizibilă pe agenda publică) și asupra altor ONG-uri în replicarea inițiativei. În plus, s-a observat conștientizarea publicului general privind situația copiilor din ghetou și au fost apreciate eforturile C.N.C.D. și ale tuturor partenerilor implicați de a produce o schimbare reală în evoluția lor educațională.

Prioritatea 5.4 – Monitorizarea și cercetarea fenomenului discriminării în România, identificarea amplitudinii fenomenului, direcțiilor de acțiune, măsurilor necesare și inițiativelor în prevenirea tuturor formelor de discriminare:

„Noua revistă a drepturilor omului”

Din anul 2006 Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării colaborează cu **Noua Revistă de Drepturile Omului (NRDO)**, care este o publicație

21 Circa 65% din elevii Școlii nr. 136 din cartierul Ferentari provin din arealele de ghetou Aleea Livezilor și Andrei Iacob, zone cu manifestare gravă a violenței domestice și a abuzului de droguri.

trimestrială editată de Centrul de Studii Internaționale în cooperare cu editura C.H. Beck. Publicația este continuarea Revistei Române de Drepturile Omului, editată între 1993 și 2005.

Aceasta a fost gândită să răspundă cerințelor academice și să fie în același timp o resursă pentru instituțiile și organizațiile implicate în înțelegerea și promovarea drepturilor omului. C.N.C.D. a participat la tipărirea acestei reviste din punct de vedere tehnic, precum și cu materiale publicate privind combaterea discriminării și promovarea principiului egalității de șanse, jurisprudența C.N.C.D., studii și alte articole de specialitate, pentru a se alătura afirmării principiilor promovate de NRDO prin aparițiile sale editoriale, adică reconcilierea dintre principiul demnității și principiul libertății umane.

„Raportul implementării Directivei cadru (2000/78/CE) în România 2002 – 2010”

Elaborarea, machetarea, editarea și tipărirea Raportului constituie activități ce se înscriu în cadrul proiectelor specifice derulate de către C.N.C.D., având ca obiect implementarea obiectivelor cuprinse în Strategia națională de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a discriminării (2007-2013).

Acest material informativ de sinteză a fost realizat ca un instrument de prezentare și comunicare la nivel european și național, în vederea asigurării transparenței instituționale și raportării celor mai importante activități, proiecte, politici, norme juridice, decizii, hotărâri și programe pe care C.N.C.D., ca autoritate națională în domeniul prevenirii și luptei împotriva discriminării le adoptă și le implementează în societatea românească, pentru a întreține dialogul intercultural, exprimarea diversității și afirmarea egalității de șanse.

„Braille – Fii atent! Discriminarea nu e o glumă”

Proiectul editării unei broșuri informative în alfabetul Braille a fost o preocupare mai veche a C.N.C.D., dar abia în 2011 s-a reușit punerea ei în practică, în parteneriat cu Asociația Nevăzătorilor din România.

Transcrierea în braille a broșurii informative despre discriminare a fost realizată pentru distribuirea acesteia în regim de bibliotecă către filialele Asociației Nevăzătorilor din România, sucursalele și cluburile acestora, precum și în unele școli speciale pentru persoane cu deficiențe de vedere.

Broșura „Fii atent! Discriminarea nu e o glumă”, realizată de C.N.C.D. pentru informarea tuturor cetățenilor, era mai greu de diseminat pentru nevăzători, iar traducerea ei în braille s-a bucurat de impactul scontat.

Prin intermediul ei, persoanele nevăzătoare se pot familiariza cu noțiuni de bază privind legislația românească și comunitară antidiscriminare, cu exemple și elemente de recunoaștere a fenomenului, precum și cu definiții specifice, precum discriminarea directă, discriminarea indirectă, discriminarea multiplă, victimizarea, hărțuirea sau dispoziția de a discrimina.

„Sondaj de opinie – Percepții și atitudini privind discriminarea în România 2011”

Ca în fiecare an, C.N.C.D. a realizat în colaborare cu specialiști în sondarea opiniei publice o cercetare de piață pentru aflarea percepției fenomenului discriminării în societatea românească.

În 2011, acest raport de cercetare a fost derulat în parteneriat cu TNS CSOP România, iar cele patru obiective majore au fost: evaluarea gradului de cunoaștere a fenomenului de discriminare (noțiuni, legislație, efecte); aprecierea impactului aderării la UE asupra percepțiilor și atitudinilor față de fenomenul de discriminare; identificarea opiniilor populației despre persoanele având caracteristici sociale și biologice diferite (grupuri vulnerabile); notorietatea instituției specializate în combaterea discriminării (C.N.C.D.) din punct de vedere al activităților de prevenire și/sau sancționare.

În ceea ce privește discriminarea ca problemă actuală în România, opinia populației este împărțită în două percepții dominante: 51% dintre români consideră în mare și în foarte mare măsură că fenomenul de discriminare este una din problemele actuale, în timp ce 44% consideră acest aspect ca fiind în mică și în foarte mică măsură o problemă a societății noastre. 49% dintre români afirmă că fenomenul discriminării este foarte des și des întâlnit în România în timp ce 11% consideră că e foarte rar/deloc întâlnit, iar 20% consideră că în următorul an fenomenul discriminării va fi mai des întâlnit, 15% enunță că va fi mai rar întâlnit în timp ce 51% afirmă că va rămâne la fel.

Așa cum era de așteptat, unele percepții ale cetățenilor sunt modificate de condițiile socio-economice impuse de criză la nivel național și internațional, așa încât, 59% dintre români cred că aspectul “Disponibilitatea oamenilor de a oferi ajutor celor din jur” s-a înrăutățit pe fondul crizei economice din ultimul an. Pe același fond, în cadrul aceluiași context, 48% afirmă că discriminarea din societate s-a înrăutățit.

În ceea ce privește concret fenomenul discriminării în 2011, cele mai discriminate categorii sociale, conform opiniilor respondenților, au fost reprezentate de persoanele de etnie romă, persoanele cu dizabilități fizice sau psihice, persoanele infectate cu HIV/SIDA, persoanele fără adăpost, orfanii și persoanele dependente de droguri.

Sondajul a încercat să racordeze percepțiile cetățenilor români privind discriminarea, în corelare cu percepția apartenenței noastre la spațiul comunitar al Uniunii Europene, impactul pe care l-a avut aderarea României asupra atitudinilor din societate față de fenomenul de discriminare. Rezultatul cercetării a fost că 31% dintre români consideră că după aderarea României la Uniunea Europeană, gradul de discriminare a crescut față de persoanele de etnie romă și față de persoanele vârstnice, iar 53% dintre respondenți apreciază că situația economică a amplificat

fenomenul discriminării într-o oarecare și mare măsură.

De un real interes a fost percepția pe care a avut-o populația cu privire la notorietatea și la eficiența C.N.C.D. în anul 2011. Astfel, 49% dintre români au afirmat că au auzit de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.), iar 65% dintre persoanele care au afirmat că au auzit de C.N.C.D. consideră că instituția îndeplinește în prezent rolul de prevenire a faptelor de discriminare. Dintre persoanele care au auzit de C.N.C.D., 20% au afirmat că au încredere multă și foarte multă în această instituție. Ponderea celor care au încredere este aproximativ echivalentă cu cei care nu au încredere în timp ce cea mai mare parte a persoanelor se plasează pe o poziție neutră (43%).

Cetățenii au identificat și principalele trei direcții în care ar trebui să se îndrepte activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării: prevenirea faptelor de discriminare (36%), investigarea, constatarea și sancționarea faptelor de discriminare (23%) și informarea cetățenilor cu privire la fenomenul discriminării.

Capitolul 4

Sondaj de opinie "Percepții și atitudini privind discriminarea în România"

- În fiecare an, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării realizează cu ajutorul unui institut specializat în cercetarea sociologică, un sondaj de opinie referitor la fenomenul discriminării. În lunile noiembrie - decembrie 2011, la comanda C.N.C.D., compania de cercetare TNS CSOP a realizat o cercetare reprezentativă la nivel național (sondaj de opinie pe bază de chestionar aplicat unui număr de 1400 subiecți de vârstă de peste 18 ani, atât din mediul urban cât și din cel rural) care a dorit să surprindă cât mai fidel modul în care populația României se raportează față de discriminare, de grupurile cu risc de discriminare.

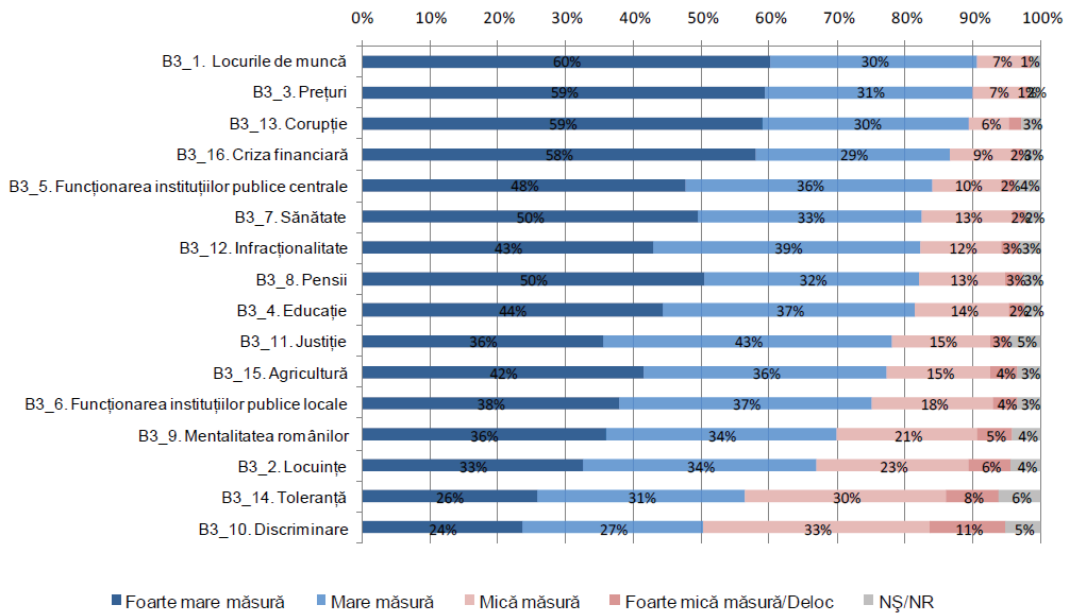
- Pentru menținerea comparabilității cu cercetările anterioare, obiectivele studiului au fost și în acest an următoarele:

- ⇒ Evaluarea gradului de cunoaștere a fenomenului de discriminare (noțiuni, legislație, efecte) ;
- ⇒ Aprecierea impactului aderării la UE asupra percepțiilor și atitudinilor față de fenomenul de discriminare ;
- ⇒ Identificarea opiniilor populației despre persoanele având caracteristici sociale și biologice diferite (grupuri vulnerabile);
- ⇒ Notorietatea instituției specializate în combaterea discriminării (C.N.C.D.) din punct de vedere al activităților de prevenire și/sau sancționare.

Iată câteva dintre concluziile sondajului:

- În ceea ce privește discriminarea ca problemă actuală în România, opinia populației se divide în două părți aproximativ congruente. **51% dintre români consideră în mare și în foarte mare măsură că fenomenul de discriminare este una din problemele actuale**, în timp ce 44% consideră acest aspect în mică și în foarte mică măsură.

În ce măsură credeți că problemele actuale ale României sunt legate de ...

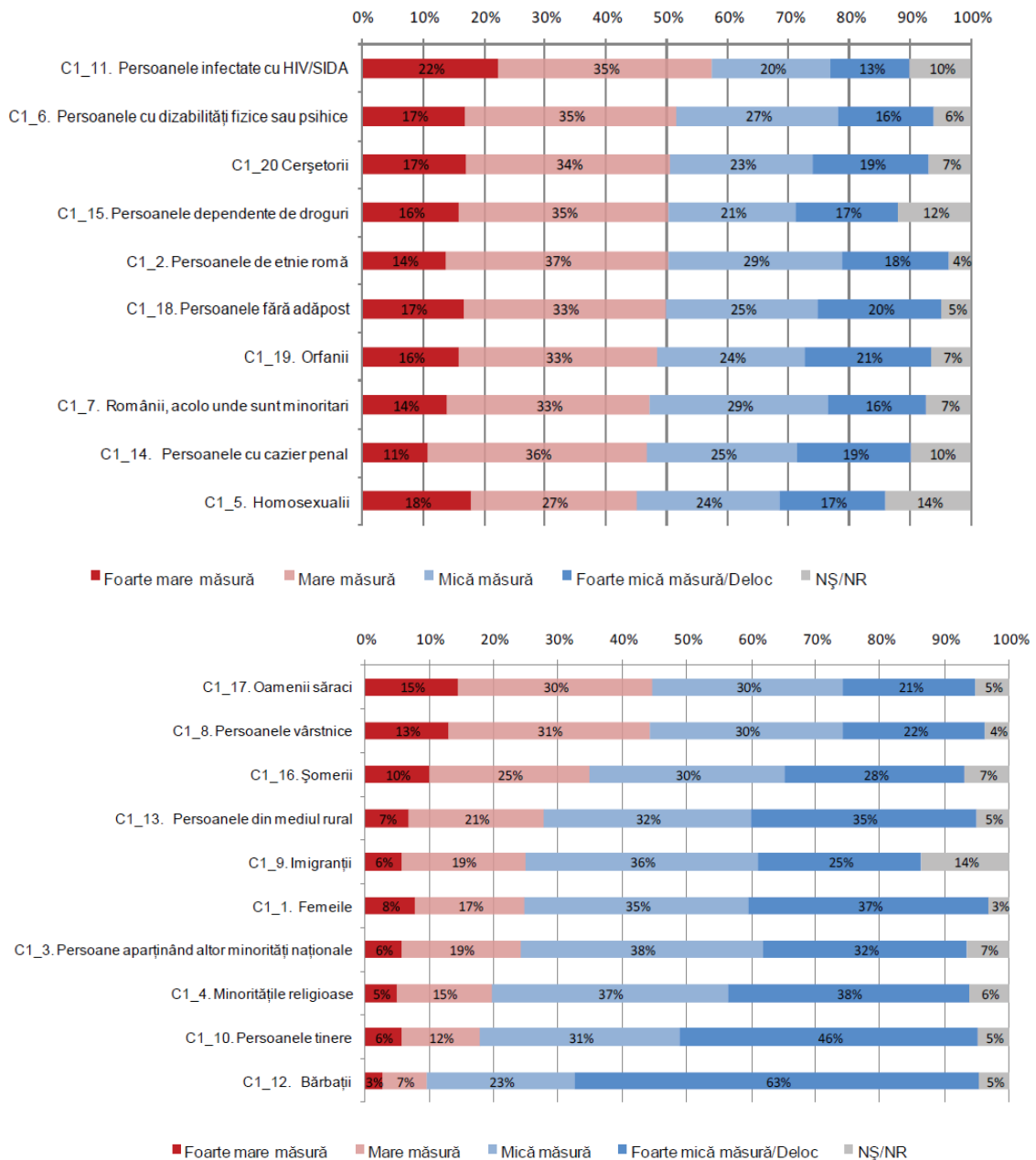

Având în vedere că aproape jumătate din populație reclamă existența discriminării, se poate spune că nu vorbim de un fenomen marginal, ci de unul care produce efecte în cadrul societății. Procentul de 44% dintre români care consideră discriminarea ca fiind un fenomen rar în societate, poate fi explicat prin faptul că oamenii resimt mai acut alte probleme sociale. Situația locurilor de muncă, corupția, prețurile, criza financiară fac parte dintre problemele semnalate în principal de respondenți, astfel, este normal ca peste fenomenul discriminării să se treacă cu oarecare lejeritate și să nu fie observat cu ușurință. Trebuie semnalat totuși că unele probleme sociale (locurile de muncă, corupția etc.) pot ascunde fenomene de discriminare.

- Cele mai discriminate categorii sociale, în opinia respondenților, sunt reprezentate de persoanele de etnie romă, persoanele cu dizabilități fizice sau psihice, persoanele infectate cu HIV/SIDA, persoanele fără adăpost, orfanii și persoanele dependente de droguri.

46 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

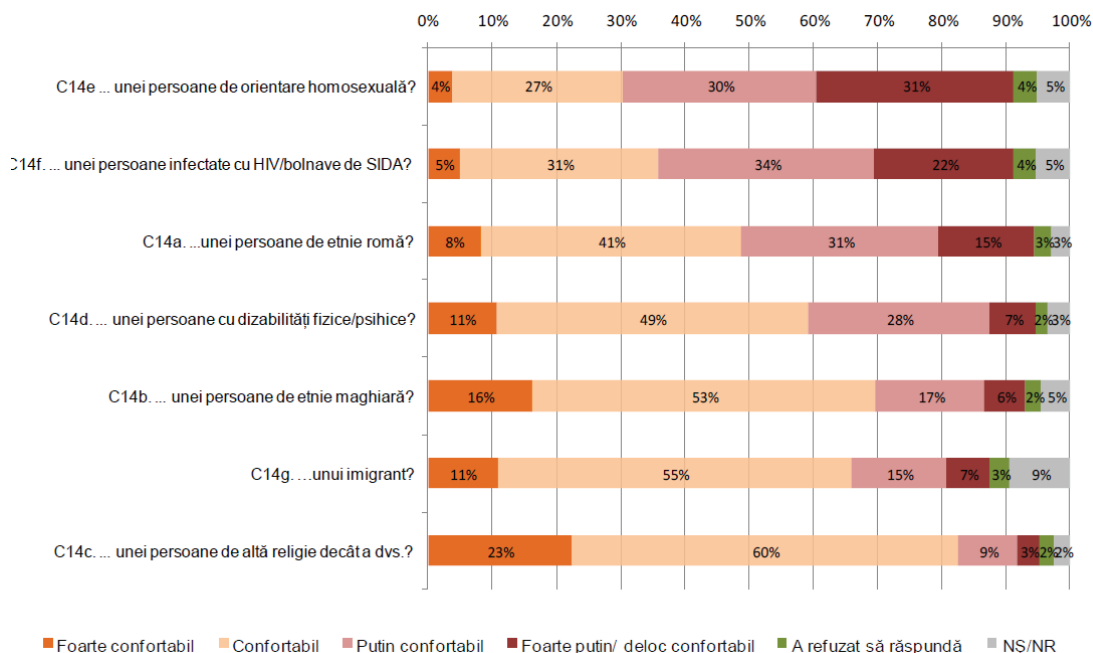
În opinia dumneavoastră, în ce măsură considerați că sunt discriminate în societate următoarele grupuri de persoane?

Din păcate, în percepția românilor, se mențin câteva categorii sociale care sunt extrem de vulnerabile în fața discriminării. Ca și în cercetările anterioare, persoanele de etnie romă, infectate HIV, având o anumită dizabilitate sau fiind în categoria LGBT, sunt printre cele care se află în fața unui risc de discriminare din partea populației majoritare. Corelația răspunsurilor la întrebarea “în ce măsură considerați că sunt discriminate în societate următoarele grupuri de persoane?” se

poate face cu procentele obținute la propunerea unei situații ipotetice, de relație directă cu unul dintre membrii grupurilor vulnerabile:

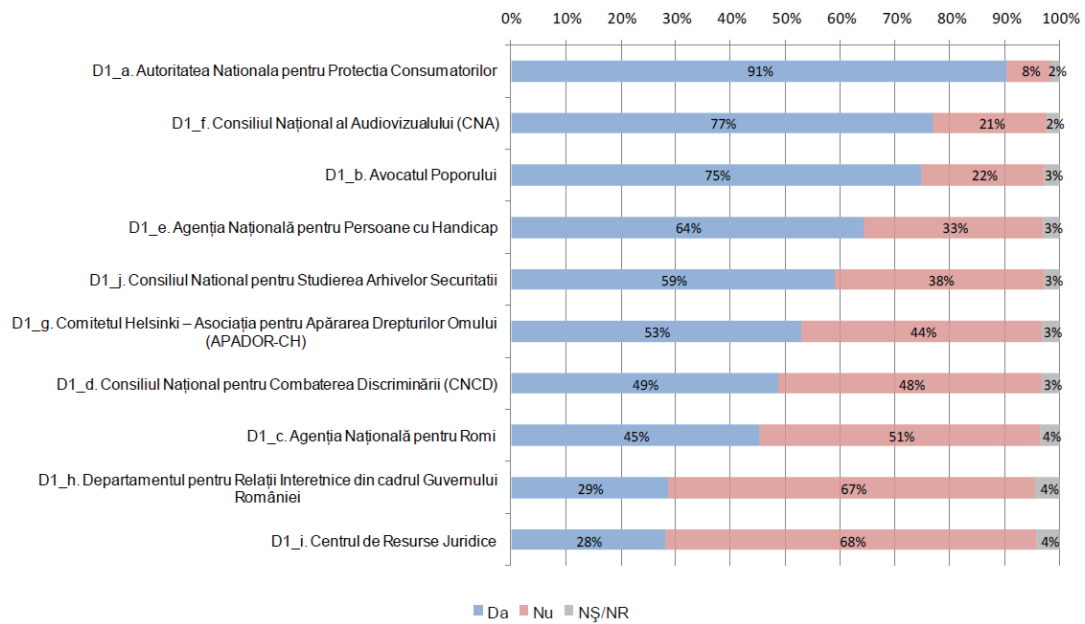
Cât de confortabil v-ați simți în preajma...

Se poate observa că 61% dintre respondenți resping o apropiere de ordin social cu o persoană cu altă orientare sexuală. Acest lucru se întâmplă chiar dacă, la întrebarea anterioară, “în ce măsură considerați că sunt discriminate în societate următoarele grupuri de persoane?” procentul care arată o discriminare a persoanelor LGBT este de 45% (suma procentelor “foarte mare măsură” și “mare măsură”).

- Procentul de 49% dintre români care afirmă că au auzit de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.) confirmă faptul că instituția are consolidat un loc stabil în cadrul administrației publice românești.

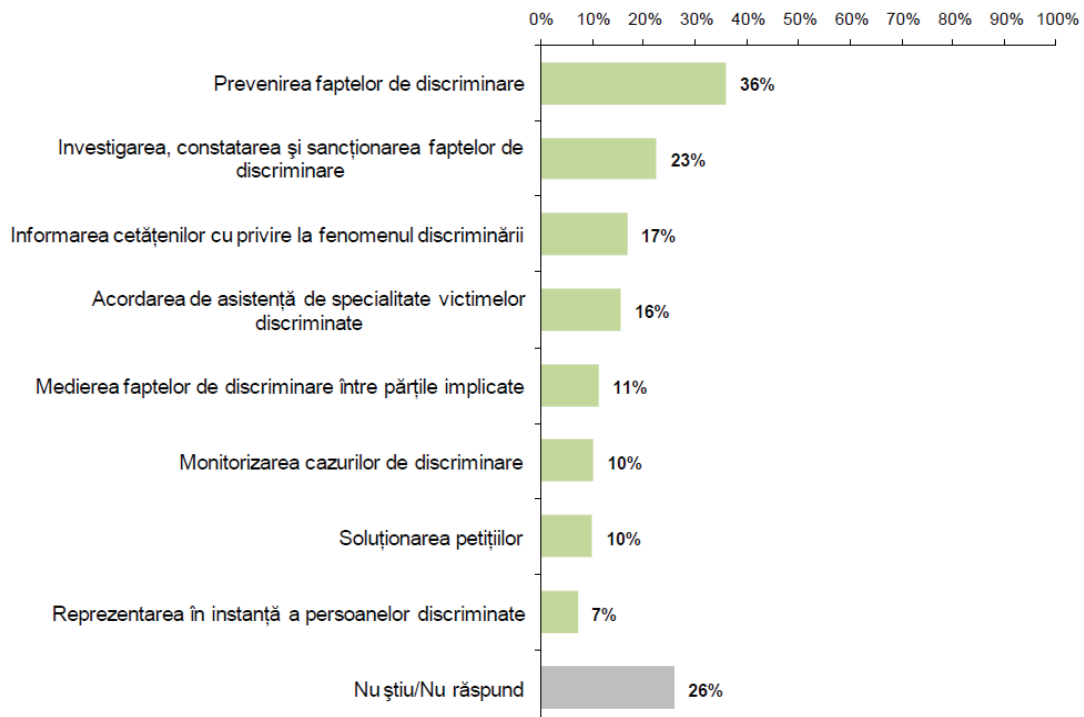
48 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

● Principalele trei direcții în care ar trebui să se îndrepte mai mult activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării sunt reprezentate de:

- **prevenirea faptelor de discriminare (36%),**
- investigarea, constatarea și sancționarea faptelor de discriminare (23%)
- și informarea cetățenilor cu privire la fenomenul discriminării (17%).

Care sunt principalele 3 direcții în care ar trebui să se îndrepte mai mult activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.)? (Răspunsuri multiple)

Capitolul 5

Fapte de discriminare constatate de Colegiul director la C.N.C.D.

• • • *Discriminare pe criteriul „Etnie”*

1. Romi. Turci. Apartenență la minoritate etnică și națională. Hărțuire. Demnitate personală.

Partida Romilor „Pro-Europa” a sesizat faptul că, în cadrul desfășurării Programului Național „A doua șansă”, la Grupul Școlar Cobadin din județul Constanța, învățătoarea M.R. a manifestat un comportament discriminatoriu față de copiii de etnie romă și de naționalitate turcă, atât prin limbajul folosit față de aceștia, precum „țigani/țigănci împuțite”, cât și prin lovirea acestora sau aruncarea caietelor și cărților pe jos. Petenta susține că tratamentul aplicat de învățătoare a avut drept rezultat refuzul copiilor de a mai frecventa cursurile organizate în cadrul programului. Prin **hotărârea cu nr. 50/09.02.2011**, luând în considerare punctele de vedere exprimate de părți, declarațiile martorilor și înscrisurile depuse la dosar, Colegiul director a decis că, prin atitudinea și comportamentul manifestat față de copiii de naționalitate turcă și etnie romă, reclamata a adus atingere dreptului acestora la demnitate personală, creând o atmosferă de intimidare, ostilă și ofensatoare. Astfel, s-a constatat că faptele sesizate constituie hărțuire și s-a dispus sancționarea părții reclamate cu avertisment. (în conformitate cu art. 2, alin. 5 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată).

2. Romi. Acces la bunuri și servicii publice, demnitate personală.

Petentul S.D. susține că în data de 31.08.2010, a intrat în farmacia deținută de către reclamații B.M. și B.A., dorind să procure medicamente iar reclamații l-au refuzat, l-au dat afară din incinta farmaciei, spunându-i că doresc să termine cu țigani din localitate. Prin **hotărârea nr. 166/18.04.2011**, Colegiul a hotărât că faptele prezentate constituie discriminare potrivit art. 2 alin. 5 și art. 15, alin. 2 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. Prin aceeași hotărâre, Colegiul a dispus sancționarea părților reclamate cu avertisment.

3. Romi. Segregare. Îngrădirea accesului la educație.

În urma sentinței civile nr. 98 a Curții de Apel București din data de 13.01.2009, prin care C.N.C.D. a fost obligat la „o nouă investigație pe fond” a situației prezentată de petenții Romani Criss și Amaro Suno în memoriul formulat, Colegiul director a supus analizei faptele de segregare a elevilor de etnie romă din Școala nr. 19 din Craiova, din anul școlar 2005-2006. Astfel, în petiție s-a arătat că la nivelul clasei I, grupele formate erau constituite eterogen, existând clase în care ponderea copiilor de etnie romă era majoritară. Astfel, clasa I A era formată numai din elevi majoritari cea de-a doua clasă din 14 elevi majoritari și 6 elevi de etnie romă, iar cea de-a treia clasă formată exclusiv din elevi de etnie romă. În cazul anilor mai mari, situația ponderii elevilor romi în comparație cu cei majoritari se prezenta astfel: la clasa II A toți elevii înscriși erau majoritari, la clasa II B din 23 de elevi înscriși 21 erau majoritari și 2 romi, la clasa III A din 22 de elevi înscriși 18 erau majoritari și 4 erau romi, la clasa III B din 16 de elevi înscriși 2 erau majoritari și 14 erau romi, la clasa V A toți elevii înscriși erau majoritari, la clasa V B din 21 de elevi înscriși 16 erau majoritari și 5 romi, iar, la clasa V C din 18 de elevi înscriși, toți erau romi. Prin **hotărârea cu nr. 234/20.06.2011**, Colegiul director a constatat că faptele prezentate în petiție reprezintă discriminare indirectă (în cazul clasei I), în conformitate cu art. 2 alin. 3 din Ordonanța de Guvern nr. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. În cazul claselor a II-a, a III-a și a V-a s-a constatat discriminare directă, în conformitate cu art. 1, alin. 2, lit. e, pct. v și art. 2 alin. 1 din Ordonanța de Guvern nr. 137/2000, republicată, coroborat cu prevederile Protocolului nr. 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În urma constatării faptelor de discriminare, s-a decis să se aplice sancțiunea cu avertisment conducerii școlii reclamate.

4. Romi. Afirmații cu caracter discriminatoriu. Demnitate personală.

Petentul D.P sesizează C.N.C.D. cu privire la refuzul primit de persoanele de etnie romă din ținutul țara Moților, de a face parte din Composesoratul reînființat al comunei Buteni din județul Arad. Petentul susține că, la ședința Adunării Generale Extraordinare a Composesoratului Urbarial Conținut din data de 21.03.2011, cetățenii comunei de etnie romă au fost jigniți de reclamat, folosindu-se de un limbaj care îndemna la agresivitate “ce caută țiganii la adunarea Composesoratului?... să fie dați afară!”. Prin **hotărârea cu nr. 299/26.07.2011**, Colegiul a constatat că faptele sesizate constituie discriminare și a dispus sancționarea reclamatului cu avertisment (art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 și alin. 11 și art. 26 alin. 1 din O.G nr. 137/2000, republicată).

5. Romi. Afirmații. Demnitate personală.

Partida Romilor “Pro Europa” sesizează Consiliul cu privire la afirmațiile făcute de primarul municipiului Baia Mare la adresa etniei rome, afirmații publicate în articolul intitulat “Un candidat la Primăria Baia Mare declară război

romilor”, postat pe site-ul ziuaveche.ro. Astfel, reclamatul definește comunitatea romă din Baia Mare ca fiind formată din cerșetori, oameni ai străzii și practicanți de prostituție și, de asemenea, persoane ce comit o serie de furturi din “zone industriale, supermarketuri, portofele și de prin stațiile de autobuz”. Prin **hotărârea nr. 383 din 19.09.2011**, Colegiul director a constatat că faptele sesizate reprezintă discriminare, potrivit art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000 republicată, și încalcă dreptul la demnitate al persoanelor aparținând comunității rome, conform art. 15 din O.G. nr. 137/2000. De asemenea, s-a dispus sancționarea reclamatului cu avertisment.

6. Romi. Afirmații. Demnitate personală.

C.N. arată că reclamatul, domnul Traian Băsescu, în cadrul emisiunii “Ultimul Cuvânt” difuzată pe postul de televiziune B1 TV, în data de 22.09.2011, a făcut următoarele afirmații discriminatorii: “(...) *Diplomația are și ea limitele ei. Spre exemplu, nu poți să-i spui finlandezului nu e adevărat, țigarii nu au fost în centru la Helsinki și nu au cerșit. (..) Ce poate să facă diplomația când Guvernul constată că țigarii cerșesc agresiv, au început să fure prin autobuze, ce poate să facă diplomația, pentru că acolo este reacția unei opinii publice și orice Guvern se uită în primul rând la opinia publică de la el. (...)*”. Prin **hotărârea nr. 410 din 17.10.2011**, Colegiul respinge excepțiile invocate de reclamat, respectiv excepția inadmisibilității plângerii din cauza lipsei elementelor cerute pentru depunerea unei petiții și excepția inadmisibilității plângerii din perspectiva calității persoanei reclamate precum și incidența art. 84 alin. (2) teza a II-a din Constituția României. Pe fondul plângerii, Colegiul a constatat că aspectele sesizate intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. 5 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și a sancționat reclamatul cu avertisment, potrivit 26 alin.1 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000 republicată.

7. Romi. Ridicarea unui zid despărțitor între locuințele sociale ocupate în majoritate de romii din strada Horea din municipiul Baia Mare și strada principală (aleea pietonală și șoseaua destinată circulației autovehiculelor).

Colegiul director al C.N.C.D. s-a autosesizat în data de 12.07.2011 cu privire la anunțul reclamatului, instituția Primarului mun. Baia Mare, în ceea ce privește ridicarea unui zid despărțitor între locuințele sociale ocupate în majoritate de romii din strada Horea din municipiul Baia Mare și strada principală (aleea pietonală și șoseaua destinată circulației autovehiculelor).

În cadrul punctului de vedere oferit de reclamat se arată că zidul (din beton, cu o înălțime de aproximativ 2 m și o lungime de aproape 100 m) ridicat în zona de locuințe sociale unde locuiesc 317 persoane de etnie romă nu închide un perimetru locuibil, unicul scop al acestuia fiind prevenirea unor accidente, contravenții, plângeri ale conducătorilor auto etc.

52 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

Pe parcursul soluționării autosesizării s-au solicitat puncte de vedere ale unor organizații al căror domeniu de activitate este conex faptei de discriminare analizate, în speță Partidei Romilor – *Pro Europa*, Centrului Romilor pentru Intervenție Socială și Studii – *Romani CRISS*, Alianței Civice a Romilor din România, European Roma Rights Center, precum și Inspectoratului Județean de Poliție Maramureș. De asemenea, pe parcursul soluționării dosarului zidul a fost ridicat.

În urma analizării actelor de la dosar, precum și a dispozițiilor legale incidente, Colegiul director a considerat că impunerea unor norme de conviețuire socială poate fi un demers ce urmărește un scop legitim și obiectiv cu condiția să nu se etnicizeze infrafracțiunea și faptele antisociale, în condițiile în care răspunderea în cazul săvârșirii unor fapte antisociale trebuie să fie personală, nu colectivă, și în conformitate cu legea.

De asemenea, reclamatul a adus în discuție un eventual acord al unor locatari din blocurile sociale de pe strada din zona respectivă în legătură cu construcția zidului în cauză.

Astfel, Colegiul director a decis că acțiunea de a construi un zid de “împrejmuire” a blocurilor sociale din zona respectivă constituie un comportament care a dus la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant și ofensiv față de cetățenii români, de etnie romă, locatari ai blocurilor sociale, potrivit art. 2 alin. (5) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Partea reclamată a recurs la o soluție neadecvată, de construire a unui zid, care a devenit un simbol, o exprimare a hărțuirii, etichetării și marginalizării grupului vulnerabil de romi din locația în cauză, constituind în același timp o încălcare a demnității umane a persoanelor din grupul vulnerabil, cu efectul inerent de creare a unei atmosfere de intimidare, ostilă, degradantă, umilitoare și ofensatoare potrivit art. 15, teza a doua, din O.G. 137/2000 privind prevenirea și constatarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Prin urmare, prin **hotărârea nr. 439/15.11.2011**, Colegiul director a decis că ridicarea unui zid în municipiul Baia Mare, între strada Horea și strada principală cu scop de delimitare a locuințelor sociale ocupate în majoritate de persoane de etnie romă reprezintă o faptă deosebit de gravă, care afectează în mod negativ viața întregii comunități de romi din zonă și întrunește elementele constitutive ale unei hărțuiri, conform art. 2 alin. 5, cu încălcarea în același timp a dreptului la demnitate reglementat de art. 15 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată.

Având în vedere fapta săvârșită, efectele produse, precum și argumentele reținute în motivarea deciziei, a fost aplicată în sarcina reclamatului, în speță autoritatea locală din Baia Mare prin primar, sancțiunea amenzii contravenționale în cuantum de 2.000 lei pentru fapta reglementată de art. 2 alin. 5, respectiv amenda contravențională în cuantum de 4.000 lei pentru fapta prevăzută de art. 15 din O.G. nr. 137/2000, în conformitate cu prevederile art. 26 alin. 1 din

O.G. nr. 137/2000, coroborat cu art. 7 din O.G. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. De asemenea, Colegiul director a emis o recomandare în sensul demolării zidului despărțitor și luarea unor măsuri de îmbunătățire a condițiilor de locuire a romilor din strada Horea.

8. Romi. Evacuare comunitate romi. Condiții minime de trai. Demnitate personală.

Grupul de Lucru al Organizațiilor Civice a sesizat C.N.C.D. practicile de evacuare a comunității de romi din orașul Cluj Napoca și izolarea acesteia în apropierea gropii de gunoi și a stației de deșeuri chimice ale orașului. Viceprimarul Primăriei Municipiului Cluj Napoca a declarat că, încă din anul 2004, Primăria a dorit construirea unui bloc de locuințe sociale pe strada Coastei, scop în care a dorit identificarea unui spațiu unde să poată fi mutate persoanele care domiciliau la acel moment pe strada Coastei. O parte din locuitorii de pe strada Coastei au avut contracte de închiriere până în anul 2004, o parte până în 2009, iar o altă parte nu au deținut niciodată astfel de contracte, stabilindu-se în acea zonă fără forme legale. Primăria a făcut un schimb de teren cu firma de salubritate a orașului, obținând terenul din zona Pata Rât (această zonă a fost aleasă ca destinație pentru construirea modulelor în lipsa unei alte soluții). Pe acest teren a fost demarată în regim de urgență construcția unor module cu locuințe de necesitate (10 module a 4 camere fiecare). Primăria a susținut că motivul mutării locatarilor de pe strada Coastei a avut la bază ocuparea abuzivă a terenului de către aceștia și nicidecum criteriul etnic. Cu ocazia investigației s-a constatat că modulele din zona Pata Rât se aflau lângă groapa de gunoi și în apropierea zonei de deversare a reziduurilor produse de o fabrică de medicamente, prezentau o serie de defecțiuni ale pereților și la nivelul acoperișurilor; exista igrasie pe pereți iar băile erau degradate de scurgerile provenite de la țevile de apă, toaletele erau insuficiente raportate la numărul de persoane care le utilizau, insalubre și necompartimentate. Situația prezentată de persoanele din comunitate cu privire la izolarea la care au fost supuși s-a confirmat, zona în cauză fiind la mare distanță de mijloacele de transport în comun, magazine, școli, spitale etc. Cu toate insistențele adresate reclamatului de C.N.C.D., Primăria Cluj Napoca nu a transmis niciun punct de vedere scris. Colegiul Director a hotărât că evacuarea comunității de etnie romă, relocarea și izolarea acesteia în apropierea gropii de gunoi și a stației de deșeuri chimice ale orașului intră sub incidența art. 2 alin.1, art. 10 lit. h, art. 13 alin. 1 și art.15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. De asemenea, prin **hotărârea nr. 441 din 15.11.2011, Colegiul director** a dispus sancționarea Primăriei Municipiului Cluj Napoca astfel: pentru faptele prevăzute la art. 10 lit. h din O.G. nr. 137/2000, cu amendă contravențională în cuantum de 2000 lei, pentru faptele prevăzute la art. 13 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu avertisment, iar pentru faptele prevăzute la art. 15 din O.G. nr. 137/2000, cu amendă contravențională în cuantum

54 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

de 6000 lei. Colegiul director a recomandat Primăriei Municipiului Cluj Napoca să ia măsuri în vederea asigurării standardelor minime de viață pentru comunitatea romă din zona Pata Rât.

9. Romi. Afirmații. Demnitate personală.

Partida Romilor Pro Europa a sesizat C.N.C.D. în legătură cu afirmațiile făcute prin intermediul unui articol de presă de reprezentantul Fundației România – Generația Următoare. În cadrul acestui articol se făcea referire la comportamentul infracțional al persoanelor de etnie romă. Astfel, se arată că la data de 03.02.2011, în ziarul Adevărul, a fost publicat un articol cu privire la inițiativa domnului Prigoană de a schimba terminologiei de rom cu țigan. În cadrul articolului apare și afirmația domnului G. B., reprezentant Fundația România – Generația Următoare, „Așa zisul rege Cioabă trebuie să știe că putem iniția în instanță un proces prin care vom pune la îndoială dreptul de a purta titlul de rege. Ei vor numai drepturi, dar nu și obligații. Ei vor numai să li se dea bani de către stat pe diferite ajutoare sociale dar nu contribuie cu nimic la buget fiind sub 10% angajați și plătitori de impozite. În timp ce comportamentul țiganilor, iresponsabil și infracțional, din Franța, ne pune în pericol grav interesul național de a intra în spațiul Schengen, liderii țiganilor nu se implică deloc în gestionarea taberelor de țigani din această țară”. Prin hotărârea nr. 454 din 16.11.2011, Colegiul director a constatat că fapta reprezintă discriminare în conformitate cu prevederile art.2 alin.1 coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 și sancționează reclamatul cu avertisment.

• • • Discriminare pe criteriul „Dizabilitate”

1. Dizabilitate. Acces servicii publice. Refuz scutire impozit. Lipsa certificatului de handicap eliberat în județul unde figurează cu dosar de pensionar.

Petentul, reprezentantul legal al socrului său, a prezentat faptul că cel aflat în întreținerea sa era pensionar cu certificat de încadrare în grad de handicap eliberat de C.E.P.H.A. de pe lângă Consiliul local București, sector 4, iar Casa Județeană de Pensii a refuzat aplicarea legii în sensul scutirii de impozit, pe motivul că certificatul de handicap nu fusese eliberat în localitatea în care persoana în cauză figura cu dosar de pensionare. Petentul a arătat că s-a adresat și altor autorități de la care a primit răspuns că persoana reprezentată are dreptul de a fi scutită de impozit. Reclamatul, prin punctul de vedere transmis, a menționat că soluția pentru rezolvarea solicitării petentului ar fi transferarea dosarului de pensie la municipiul București sau obținerea unui certificat de handicap în județul unde este înregistrat ca pensionar.

În urma corespondenței purtate cu Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, reclamatul a precizat printr-o adresă ulterioară că s-a procedat la calculul

diferen-elor de impozit pe pensie pe care le au de achitat față de petent , iar dosarul de pensie va fi transferat la Casa de Pensii a Municipiului București.

Prin **hotărârea nr. 187 din 18.05.2011**, Colegiul director a constatat că faptele prezentate în petiție reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, întrucât practica reclamatei de a nu recunoaște un act oficial emis de o autoritate publică din România (Certificatul de încadrare în grad de handicap) este o practică aparent neutră și, chiar dacă nu vizează în mod explicit persoanele cu dizabilități, a dezavantajat petentul, persoană cu dizabilitate. Instituția reclamată a fost sancționată cu avertisment. De asemenea, s-au emis 2 recomandări, una dintre acestea vizând reclamatul, în sensul evitării practicilor care ar putea avea ca efect discriminarea persoanelor cu dizabilități. În ceea ce privește recomandarea emisă către Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Colegiul director a considerat necesar ca aceasta să informeze printr-o circulară casele județene de pensii din țară cu privire la obligativitatea scutirii de impozit a persoanelor cu dizabilități, în condițiile legii, indiferent unde s-a eliberat certificatul de încadrare în grad de handicap.

2. Dizabilitate. Atitudine discriminatorie.

G.R.M. a semnalat C.N.C.D. faptul că a fost discriminat de către angajații B.R.D. Groupe Société Générale, Agenția Faberrom, deoarece aceștia au manifestat față de el, persoană cu dizabilități, un comportament nepotrivit, de natură să creeze un cadru intimidant, ostil, degradant la adresa sa. Petentul a precizat că are un cont deschis la banca respectivă și l-a trimis pe asistentul său personal cu actele necesare pentru a ridica o sumă de bani însă angajații băncii l-au lăsat să aștepte aproximativ o oră, deși operațiunea bancară propriu-zisă necesita maxim 10 minute. Petentul a subliniat faptul că, la o dată anterioară, atunci când asistentul său personal a ridicat o altă sumă de bani din contul petentului, angajații băncii au procedat la fel, în sensul că i-au oferit acestuia o sumă de bani într-un barem impus de bancă. Prin **hotărârea nr. 294/25.07.2011** Colegiul director a constatat că aspectele semnalate de petent constituie fapte de discriminare și a dispus sancționarea părții reclamate, Banca Română de Dezvoltare Groupe Société Générale, Agenția Faberrom, cu avertisment (în conformitate cu art. 2 alin.1 și art. 2 alin. 5 din O.G. nr. 137/2000, republicată).

3. Dizabilitate. Acces locuri publice.

C.N.C.D. s-a autosesizat și a fost sesizat cu privire la situația dnei. L.R, care în data de 11.06.2011, la invitația unei prietene, a ieșit împreună cu soțul său în clubul Heaven din Timișoara. Petenta susține că, la intrare, agentul de pază i-a interzis accesul, pe motiv că era într-un scaun cu rotile, iar clubul era foarte aglomerat. Petenta a precizat că motivul pentru care nu a fost lăsată în club ar fi fost faptul că ar crea disconfort clienților.

56 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

Conform declarațiilor managerului de club „Nu suntem instituție publică sau de stat să fim obligați să lucrăm cu astfel de persoane. Clubul nu este amenajat pentru cei cu astfel de deficiențe și ar fi reprezentat un disconfort atât pentru ea cât și pentru persoanele care au venit la noi să se distreze și ar fi văzut-o în scaunul cu rotile. Era foarte aglomerat în momentul când au încercat să intre, culoarele sunt foarte înguste.” Petenta a precizat că, pentru a demonstra că situația nu a fost o întâmplare, s-au reîntors în ziua următoare, fiind însoțiți de reporterii de la Ziarul Timișoara online (www.tion.ro), într-un moment în care nu se aflau foarte mulți clienți în local, unde i s-a spus: „V-am spus și sâmbătă care-i situația. Nu puteți intra așa aici”. Prin **hotărârea nr. 365 din 14.09.2011**, Colegiul director a constatat că faptele sesizate constituie discriminare, potrivit prevederilor art. 1 alin. 2 lit. f), art. 2 alin.1, art. 10 lit. f) și art. 15 din O.G. nr. 137/20000, republicată și aplică sancțiunea administrativă a amenizii contravenționale în cuantum de 5000 lei.

4. Dizabilitate. Drepturi pecuniare.

Petentul D.D. a susținut că partea reclamată, F. I., în calitate de administrator al S.C. Farma-Lena SRL, a refuzat să-i achite drepturile salariale restante, iar, prin răspunsul pe care i l-a transmis, a solicitat o adeverință medicală suplimentară: a solicitat “Adeverința - medicina muncii pentru persoana dumneavoastră, eliberată de medic specialist, din care să reiasă gradul dumneavoastră de handicap, pe care îl aveți la ochiul stâng (lipsă ochi, lipsă vedere, parțială)”. Pentru încheierea contractului individual de muncă, contract încheiat și înregistrat la ITM Suceava, conform prevederilor legale, petentul a efectuat o vizită medicală la cabinetul de medicină a muncii, în urma căreia s-a constatat faptul că acesta este apt să desfășoare activitățile prevăzute de fișa postului, respectivul aviz medical fiind depus la dosar în momentul angajării, după cum prevede legislația muncii în vigoare. Petentul a subliniat faptul că este ilegal să se condiționeze plata unor drepturi salariale de o adeverință de handicap, iar o astfel de referire reprezintă o discriminare pe criteriul dizabilității. Prin **hotărârea nr. 413 din 18.10.2011**, Colegiul director a decis că faptele sesizate constituie faptă de discriminare (hărțuire) și a sancționat contravențional partea reclamată, respectiv S.C. Farma-Lena SRL cu amendă contravențională în cuantum de 500 lei. (art. 2 alin. 5 din O.G. nr.137/2000, republicată).

5. Dizabilitate. Acces educație.

Petenta L.R. a susținut faptul că, pentru a-și înscrie copilul la grădiniță în anul 2011-2012, a purtat câteva discuții preliminare atât cu directoarea grădiniței precum și cu managerul grădiniței C.V., în cadrul acestora fiind specificată și starea medicală a minorului. Ulterior încheierii contractului prin care se atestă faptul că minorul este acceptat să frecventeze programul grădiniței minorul este și laudat de către educatoare pentru modul în care se prezintă (foarte sociabil, ascultător, a mâncat foarte bine...)

Cu toate acestea, după două săptămâni de la începerea grădiniței, educatoarea a adus la cunoștință petentei că s-a ținut o ședință în care s-a decis exmatricularea copilului, motivul invocat fiind acela că minorul trebuie dus la un centru de copii cu nevoi speciale. Această concluzie rezidă din faptul că pe ultimul diagnostic de la Tg. Mureș, sunt enumerate câteva recomandări: continuarea gimnasticii medicale, stimularea dezvoltării psihice și a vorbirii, atât la domiciliu cât și în centrul pentru copii cu nevoi speciale.

Ulterior consultului de la Tg. Mureș a existat o serie de investigații efectuate în Franța, în urma cărora specialiștii au recomandat minorului sistarea ședințelor de kinetoterapie și oprirea tratamentului în cazul a 3 dintre medicamentele recomandate în România.

Managerul grădiniței, P. V., i-a confirmat petentei decizia de exmatriculare luată sub motivul că este un copil ce necesită o atenție și grijă suplimentară din partea celor responsabili. Managerul a considerat că în acest caz, totuși, s-ar putea ajunge la o concesiune, în sensul că minorul ar putea frecventa programul grădiniței până la orele 12, cu condiția de a aduce un act notarial prin care instituția ar fi exonerată de răspundere față de copil. Tot managerul a explicat faptul că actul notarial este necesar deoarece educatoarea lipsește din timpul programului, fiind și profesor de Științe socio-umane. Pentru un punct de vedere suplimentar a fost contactată telefonic și directoarea grădiniței care a declarat că nu deține informații despre ședința în cauză sau de deciziile luate în cadrul acesteia.

La cererea petentei s-a făcut o nouă evaluare a minorului și medicul a hotărât că minorul poate frecventa orice grădiniță cu program normal, frecventarea unei grădinițe speciale fiind în defavoarea dezvoltării copilului. Față de cele întâmplate, petenta a solicitat grădiniței să îi comunice în scris motivul exmatriculării minorului. Pentru clarificarea aspectelor aceasta a fost invitată la o ședință care a degenerat imediat ce petenta a adresat unele întrebări cu scopul de a afla modalitatea în care s-a hotărât exmatricularea copilului. S-a constatat că asistenta, medicul pediatru și psihologul, prin comportamentul lor și modul în care au transmis informațiile, au hiperbolizat aspectele bolii, panicând tot personalul instituției.

Medicul pediatru a susținut hotărârea deja luată de către consiliul de administrație pe motiv că instituția este privată și că pot face orice, acest aspect fiind susținut și de către directoarea grădiniței. Medicul pediatru a făcut următoarele remarci: “Doamnă noi ne pierdem timpul cu dvs. aici!, dacă nu vă convine plecați!, duceți-vă în altă parte, mai sunt și alte grădinițe!, plecați așa cum au mai plecat și alte mame!” Tot în cadrul aceleiași ședințe, și asistenta medicală a avut o atitudine similară.

Singura persoană care a luat timid atitudine, susținând cauza minorului, a fost educatoarea, care a spus celor de față că minorul nu are nicio problemă de comportament, atitudine, integrare sau de altă natură.

58 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

În final, petenta a fost sunată de către directoarea grădiniței spunându-i că decizia lor este fermă, propunându-i acceptarea copilului până la orele 12 sau, în caz contrar înapoierea banilor. Petenta a refuzat oferta grădiniței și a solicitat foaia de exmatriculare și rezilierea contractului. Astfel, directoarea a înapoiat suma de 515 lei prin martorul petentei, încheind întâlnirea cu : “Vă doresc mult succes în continuare, la grădinița unde mergeți!”

Prin **hotărârea nr. 481/12.12.2011**, Colegiul a hotărât că încălcarea dreptului la educație al minorului petentei constituie discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu dispozițiile art. 11 alin. 1 și 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare; Totodată Colegiul director a constatat că s-a încălcat dreptul la demnitate personală, faptele constituind discriminare conform art. 2 alin. 5 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și a sancționat partea reclamată - Grădinița cu Program Prolungit “Sfântul Ioan cel Nou” - cu avertisment.

• • • **Discriminare pe criteriul „Vârstă”**

1. Vârstă, înălțime. Cerințe angajare.

M.S, fiind în căutarea unui loc de muncă a descoperit în paginile ziarului *Libertatea*, din data de 12.08.2010, la rubrica „Mica publicitate”, un anunț pentru angajarea unui agent pentru intervenții șef zonă în cadrul societății A.S.G Security. Condițiile pentru aplicarea la acest post în vederea angajării erau legate de îndeplinirea unor caracteristici stricte de înălțime, greutate și vârstă (1,90/100Kg, 45 de ani).

Prin **hotărârea nr. 141 din 13.04.2011**, Colegiul a constatat că aceste condiții reprezintă discriminare în conformitate cu O.G nr. 137/2000, art. 2, alin. 1 și art. 7, alin 2. În consecință, potrivit art. 2, alin. 11 și art. 26 alin. 1 din O.G nr. 137/2000, republicată, Colegiul director a aplicat sancțiunea de avertisment părții reclamate (ASG Security, prin reprezentant domnul B. A. I).

2. Vârstă. Ocupare funcție conducere.

Potentul M.T. solicită Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării să-i comunice dacă condiția de vechime de cel puțin 12 ani impusă pentru postul de manager la Spitalul Municipiului Urziceni, stabilită prin dispoziția primarului, este discriminatorie. Solicitarea acestuia vizau prevederile art. 1 alin. 1 lit. c, Cap. I din Anexa nr. 1 la Dispoziția Primarului Municipiului Urziceni privind aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului pentru ocuparea funcției de manager persoană fizică la Spitalul Municipiului Urziceni.

Pentru susținerea cauzei, petentul arată că accesul la ocuparea funcției de

manager se face de către persoanele fizice care au cel puțin 2 ani vechime în posturi pentru ocuparea cărora sunt necesare absolvirea de studii superioare de lungă durată (în conformitate cu prevederile art. 1 alin. 1 lit. d din Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1082/2010 privind aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului pentru ocuparea funcției de manager persoană fizică din spitalele publice din rețeaua proprie a Ministerului Sănătății).

Prin **hotărârea nr. 215/01.06.2011**, Colegiul a decis că fapta prezentată constituie discriminare (potrivit art. 2 alin. 3 și art. 7, alin. 2 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată) și a sancționat partea reclamată cu avertisment.

• • • **Discriminare pe criteriul „Situatie medicală”**

1. Maternitate. Raporturi de muncă. Desfacerea contractului de muncă.

Petenta C.A.R. s-a plâns cu privire la faptul că, în perioada concediului de creștere a copilului, a primit o notă informativă de la angajator prin care era anunțată că la terminarea concediului, i se va desface și contractul de muncă, aspect confirmat la întoarcerea sa la locul de muncă. Prin **hotărârea cu nr. 20/13.01.2011**, Colegiul a reținut că la baza tratamentului diferențiat aplicat petentei de către angajator a stat starea maternală a acesteia, angajatorul nefăcând dovada, prin documentele prezentate, că măsura de concediere a petentei ar fi fost justificată obiectiv. Astfel, Colegiul a constatat că faptele sesizate constituie discriminare și a dispus sancționarea părții reclamate cu amendă în cuantum de 4000 lei (art. 2, alin. 1 art. 6 din O.G. nr. 137/2000, republicată).

• • • **Discriminare pe criteriul „Gen”**

1. Gen. Demnitate personală. Remarci, descrieri cu caracter discriminatoriu. Încălțări de imagine ce vizează “doamnele și domnișoarele care lucrează în trusturi mass-media” și a “femeii în general”.

Doamna C.A.P. l-a acuzat pe domnul F.T pentru o declarație dată la Inpolitics, acesta aducând prejudicii de imagine persoanelor de sex feminin care lucrează în mass-media. Petenta a catalogat declarațiile domnului F.T, psihiatru de specialitate, ca fiind misogine, discriminatorii și defăimătoare.

În conținutul declarațiilor, reclamatul a susținut că este necesară adoptarea unei legi prin care moderatorii TV și comentarii politici “să fie nevoiți a efectua un examen psihologic înainte de a intra pe sticlă”. Reclamatul consideră că ar fi oportună adoptarea legii, deoarece “de multe ori, aceste persoane prin ceea ce declară și susțin se constată că nu au simțul realității”.

60 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

Prin **hotărârea nr. 154 din 18.04.2011**, Colegiul director a constatat că aspectele prezentate în petiție intră sub incidența art. 2 alin. 5 din O.G. nr. 137/2000, republicată și modificată, reprezentând discriminare și, în conformitate cu art. 2 alin. 11 și art. 26 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, a sancționat reclamatul cu avertisment.

2. Gen/Categorie socială. Afirmații. Demnitate personală.

Într-un proces de divorț și de încredințare a copilului, partea reclamată, președintele Alianței Antidiscriminare a Tuturor Tăticilor (T.A.T.A.), a intervenit în favoarea fostului soț al petentei, oferind susținere acestuia în procesul de încredințare a copilului. Astfel, reclamatul a adresat o scrisoare angajatorului petentei, prin care a solicitat ca acesta să transmită o adresă instanței de judecată prin care să facă dovada încetării colaborării cu petenta. Reclamatul a amenințat că, în caz contrar, va informa opinia publică română și franceză cu privire la corupția legată de companie și contractele acesteia de colaborare. Mai mult, în scrisoarea adresată angajatorului acesteia, reclamatul a caracterizat-o pe petentă ca având un comportament intolerabil, a menționat că este implicată într-un scandal media și, din această cauză, apreciază că petenta este evident o persoană „bețivă, cu un comportament sexual aberant, pe scurt o curvă etc.”.

Prin **hotărârea cu nr. 325 din 03.08.2011**, Colegiul director a constatat că faptele sesizate de petentă reprezintă hărțuire în conformitate cu prevederile art. 2 alin. 5 din O.G. nr. 137/2000, republicată și a sancționat partea reclamată cu amendă contravențională în cuantum de 400 lei.

3. Gen. Acces muncă și educație. Afirmații. Demnitate personală. Egalitate de șanse.

Petentele, Organizația de femei PDL, M.M.F.P.S. și Asociația Ordinul Profesional al Polițiștilor din România, au considerat că declarațiile chestorului I.S. sunt discriminatorii față de femeile care fac parte din categoria profesională a polițiștilor: “Femeia polițist, după ce a născut doi copii, poate sta patru ani sau cinci ani. În tot acest răgaz, posturile lor rămân libere, nimeni nu poate fi repartizat pe postul respectiv”. Astfel, petentele consideră că afirmațiile reclamatului reprezintă o încălcare gravă a drepturilor constituționale la egalitate de șanse, la muncă și la educație, prevăzute de Constituția României și solicită constatarea faptei de discriminare pe criteriul de gen săvârșită de partea reclamată.

Prin **hotărârea nr. 412 din 17.10.2011**, Colegiul director a decis că aspectele sesizate constituie discriminare potrivit O.G. nr. 137/2000, republicată și, ținând cont că faptele au fost comise de o persoană cu o funcție importantă în România, se accentuează gravitatea faptei. În acest sens, Colegiul a dispus sancționarea părții reclamate cu o amendă contravențională în cuantum de 1000 lei (art. 2 alin. 5 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată).

4. Gen și situație sau responsabilitate familială. Tratament ostil, acte de hărțuire morală. Dreptul la muncă, la condiții de muncă echitabile și satisfăcătoare.

Petenta C.A. susține că, de la momentul întoarcerii din concediul de creștere a copilului, a fost supusă unui tratament ostil din partea șefului ierarhic. Aceasta consideră că a fost supusă unei hărțuiri morale, fiindu-i încălcat dreptul la muncă, la condiții de muncă echitabile și satisfăcătoare. Totodată consideră că aspectele pe care le-a reclamat sunt de natură discriminatorie raportate la criteriul sex și situație familială.

În urma investigațiilor întreprinse în cauză, Colegiul director a decis prin **hotărârea nr. 473 din 23.11.2011** că faptele sesizate reprezintă discriminare directă potrivit art. 2 alin. 1 și art. 6 lit. b) și hărțuire conform art. 2 alin. 5 din **O.G. 137/2000** republicată, luând decizia sancționării societății comerciale reclamate cu amendă contravențională în valoare de 4000 lei pentru faptele prevăzute de art. 2 alin. 1 și art. 6 lit. b), precum și sancționarea celui de-al doilea reclamat P.T., în calitate de director al Direcției Juridice cu amendă contravențională în valoare de 1000 lei pentru faptele prevăzute de art. 2 alin. 5.

• • • **Discriminare pe criteriul „Limbă”**

1. Limbă. Informații publice.

E.C.H.R.H.C.E. a sesizat faptul că Poliția Săvădisla nu a respectat legea administrației publice locale, în ceea ce privește afișarea bilingvă (în limba română și cea maghiară) a denumirii instituției, a informațiilor de interes public, precum și a înscrisurilor de pe automobilele din dotarea instituției. Prin **hotărârea nr. 228/08.06.2011**, Colegiul director a constatat că neafișarea bilingvă a anunțurilor de interes public din cadrul Poliției localității Săvădisla constituie discriminare potrivit art. 2 alin. 1 și art. 10 lit. h din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, și a sancționat Inspectoratul Județean de Poliție Cluj cu avertisment. Mai mult, Colegiul director a recomandat părților reclamate să remedieze situația.

2. Limbă. Informații publice.

A.M.A.C. a sesizat faptul că unitățile de învățământ public Gimnaziul „Dacia”, Școala Generală Nr. 2 Târgu Mureș, Inspectoratul Școlar Județean Târgu Mureș, Consiliul Local Târgu Mureș și Primăria Târgu Mureș nu au respectat “drepturile lingvistice referitoare la peisajul lingvistic” al instituțiilor aflate în subordinea administrației publice locale.

Această situație se reflectă în faptul că nu există plăcuțe bilingve (în limba română și cea maghiară) care să conțină denumirea școlii, a sălilor de clasă

62 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

și informațiile de interes public de la avizier. Prin **hotărârea nr. 172/04.05.2011**, Colegiul a constatat că faptele sesizate constituie discriminare potrivit art. 2 alin. 1 și art. 10 lit. h din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. Totodată, având în vedere cele constatate, Colegiul a hotărât sancționarea părților reclamate cu avertisment și a recomandat să se depună diligențe în vederea aplicării transcrierii bilingve a plăcuțelor pe frontispiciul instituțiilor

3. Limbă. Informații publice.

Petenta, “Asociația Noi Români” consideră că partea reclamată, Muzeul Secuiesc al Ciucului, a organizat în mod discriminatoriu evenimentul „Noaptea Muzeelor” din data de 25 iunie 2011, cu încălcarea dreptului la informații de interes public al persoanelor aparținând majorității, numeric inferioare în județul Harghita și a celorlalte persoane aparținând minorităților naționale, alta decât cea maghiară.

Așa cum reiese din fotografiile depuse la dosar, informarea cu privire la acest eveniment public s-a realizat exclusiv în limba maghiară. Afișajul public s-a realizat în locuri de publicitate din municipiul Miercurea Ciuc și la intrarea principală în sediul Muzeului Secuiesc al Ciucului. Afișele postate au conținut informații doar în limba maghiară.

Petenta solicită constatarea unei discriminări în masă având în vedere faptul că partea reclamată se află în stare de recidivă, amintind faptul că și ediția din anul 2010 a aceluiași eveniment a fost organizat în condiții similare.

Organizarea discriminatorie a evenimentului se face la mai puțin de 5 luni de la data la care C.N.C.D. a constatat prin hotărârea nr. 13 din 12.01.2011 că ediția din anul 2010 a avut un caracter discriminatoriu și, ca atare, a recomandat Muzeului Secuiesc al Ciucului să respecte principiul egalității de tratament, deoarece reiese cu certitudine reaua credință a conducerii instituției reclamate care, în cunoștință de cauză, ignoră legislația și principiile nondiscriminării și egalității, precum și hotărârea C.N.C.D. - ului și, persistă în conduita sa discriminatorie.

Prin **hotărârea nr. 05/11.01.2012**, Colegiul a hotărât că faptele prezentate în petiție constituie discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, și a recomandat părții reclamate ca afișajul pentru diferitele evenimente să fie bilingv, pe un singur afiș.

• • • *Discriminare pe criteriul „Orientare sexuală”*

1. Orientare sexuală. Demnitate personală.

Petenta, Asociația *Accept*, susține că Papa cu ocazia vizitei sale în Spania din noiembrie 2010, a criticat legislația din această țară care permite căsătoriile

între persoane de același sex. Ca formă de protest față de aceste critici un grup de homosexuali s-a sărutat în fața catedralei Sagrada Familia din Barcelona în timp ce Papa oficia un serviciu religios. Ca reacție la această demonstrație, domnul D.N. a postat pe blogul său următoarele: *„E impardonabil să dai voie unor dereglați să tulbure botezul celui mai frumos monument european (...) trebuia botezat de poliția spaniolă cu bastoane peste fund.”* Petenta solicită să se constate săvârșirea unei fapte de discriminare pe criteriul orientării sexuale și sancționarea contravențională a reclamatului pentru discriminare directă pe criteriul mai sus invocat, deoarece a fost creat un cadru intimidant, ostil, degradant și ofensiv și a fost adusă o atingere a demnității persoanelor de orientare homosexuală din România. Prin **hotărârea nr. 285 din 25.07.2011**, Colegiul director a decis că aspectele sesizate cu privire la afirmațiile reclamatului intră sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată. Colegiul a dispus sancționarea părții reclamate D.N. cu avertisment (art.2 alin. 5 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată).

• • • **Discriminare pe criteriul „Religie”**

1. Religie. Neretrocedarea bunurilor aparținând Comunității Evreiești.

Colegiul director al C.N.C.D. s-a autosesizat cu privire la **Raportul Departamentului de Stat al SUA pe anul 2009 privind libertatea de religie în România** care arăta următoarele: *„La Iași, 18 solicitări de terenuri ale comunității evreiești au rămas nesoluționate, inclusiv cea referitoare la un teren de 51 de hectare, pe care prefectul l-a împărțit și l-a distribuit altor persoane. În acest caz, comisia județeană pentru retrocedări a decis să acorde alte terenuri drept compensație pentru cel vândut, dar decizia a fost atacată în instanță de către Agenția Națională a Domeniilor Publice. Comunitatea evreiască a câștigat procesul, însă până acum a primit doar un lot de aproximativ 6 hectare. Discuțiile cu Agenția Națională a Domeniilor Statului în vederea identificării unor suprafețe de teren care să le compenseze pe cele vândute, au continuat.”*

În urma investigațiilor întreprinse pentru soluționarea cauzei, Colegiul director a putut constata că, în ceea ce privește cererea Parohiei Greco-Catolice din comuna Valcău de Sus, județul Sălaj, nu există o decizie a instanței de judecată investită cu formulă executorie însă, în cazul comunei Valcău de Jos, jud. Sălaj, a fost emisă o decizie a instanței de judecată, investită cu formulă executorie prin încheierea Judecătoriei Șimleul Silvaniei.

Astfel, Colegiul director constată că în cauză se invocă o diferențiere care atinge dreptul la proprietate pe criteriul apartenenței religioase fără o justificare obiectivă și a decis prin **hotărârea nr. 69/23.02.2011** că refuzul de a finaliza protocolul de predare-primire a terenului solicitat de Comunitatea

64 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

Evreiască reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1, coroborat cu art. 10 lit. h a **O.G. nr. 137/2000** republicată, în speță fiind aplicată sancțiunea avertismentului contravențional pentru Agenția Domeniilor Statului.

2. Religie. Neacordarea autorizației de construcție pentru Biserica Unită cu Roma.

Colegiul director al C.N.C.D. s-a autosesizat în data de 28.01.2010 cu privire la **Raportul Departamentului de Stat al SUA pe anul 2009 privind libertatea de religie în România** care arată următoarele: „*Biserica Greco-Catolică a continuat să se plângă că autoritățile locale s-au opus acordării unei autorizații pentru construcția unei noi biserici în localitatea Săpânța (județul Maramureș), unde comunitatea din localitate a cumpărat un teren în 2003.*”

În urma analizării documentelor depuse la dosar pentru soluționarea obiectului autosesizării, Colegiul director a considerat că lipsa de răspuns motivat pe o perioadă îndelungată la cererea de aprobare a Planul Urbanistic reprezintă o practică aparent neutră care dezavantajează nejustificat persoanele aparținând cultului greco-catolic. Această practică, cum arată și instanțele de judecată, nu este justificată obiectiv de un scop legitim. Nerenunțarea de către Biserica Unită cu Roma la drepturi patrimoniale nu reprezintă o justificare obiectivă. De asemenea, Colegiul director a considerat că această faptă reprezintă totodată și un comportament pasiv care, prin efectele pe care le generează, defavorizează nejustificat comunitatea greco-catolică din localitatea Săpânța.

Prin urmare, Colegiul director a decis prin **hotărârea nr. 73 din 02.03.2011** că lipsa răspunsului motivat pe o perioadă îndelungată la cererea de aprobare a Planul Urbanistic de Detaliu reprezintă discriminare indirectă conform art. 2 alin. 3, totodată și o faptă contravențională conform art. 2 alin. 4 a **O.G. nr. 137/2000**, republicată. De asemenea, s-a emis o recomandare pentru autoritățile locale, în speță primarului comunei Săpânța și Consiliului local Săpânța pentru a depune toate diligențele necesare pentru soluționarea solicitării Bisericii Unite cu Roma conform prevederilor legale în domeniu.

3. Religie. Refuzul Consiliului local al comunei Bălușeni, jud. Botoșani de a autoriza construirea unei biserici pentecostale în localitatea Draxini.

Cultul Creștin Pentecostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România a adus în atenția C.N.C.D. faptul că în localitatea Draxini, jud. Botoșani, Consiliului local al comunei Bălușeni, jud. Botoșani s-a opus eliberării autorizației de construire a unei biserici pentecostale. Petentul a precizat că i-au fost solicitate avize de către partea reclamată, nefiind nevoie de acestea, fapt ce constituie un abuz și o faptă de discriminare pe criteriul religiei. Partea reclamată a afirmat faptul că, în cazul semnalat, a solicitat doar îndeplinirea de către petent a condițiilor legale necesare în vederea emiterii autorizației de construire. Prin **hotărârea nr. 131/06.04.2011**, Colegiul director a reținut faptul că, în speță, s-au întrunit elementele constitutive

ale faptei de discriminare potrivit art. 2 (1), art. 2 (5), art. 10 lit. h din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a dispus sancționarea părții reclamate cu avertisment.

4. Religie. Nerespectarea dreptului de proprietate, atitudine ostilă față de Biserica Română Unită cu Roma.

Petenta, reprezentanta cultului greco-catolic, a prezentat, în cadrul unei petiții, situația anumitor parohii aparținând acestui cult referitor la nerespectarea dreptului de proprietate.

În urma analizei actelor existente la dosar precum și a celor depuse ulterior atât de către petentă, s-a constatat că unele situații care fac obiectul petiției au fost soluționate și, dintre prin **hotărârea nr. 152/18.04.2011**, Colegiul director a decis că nesoluționarea cererii de retrocedare a unei suprafețe de teren reprezintă discriminare conform art. 2.1. și 2.4. a **O.G. nr. 137/2000**. Astfel, primarul localității Săuca, în calitate de reprezentant legal al localității, a fost sancționat cu avertisment.

5. Religie. Neacordarea dreptului de proprietate pentru Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică).

Colegiul director al C.N.C.D. s-a autosesizat cu privire la **Raportul Departamentului de Stat al SUA pe anul 2009 privind libertatea de religie în România** în care se arătau următoarele: „Printre zonele în care autoritățile locale nu au retrocedat terenurile ce au aparținut Bisericii Greco-Catolice se numără: Chiheru de Jos, județul Maramureș [Mureș]; Rozavlea, județul Maramureș; Săpânța, județul Maramureș; Ungheni, județul Maramureș [Mureș]; Valcău de Sus și Valcău de Jos, județul Sălaj; Rozavlea, județul Maramureș; Haieu, județul Bihor; Moisei, județul Maramureș; Tășnad, județul Satu-Mare; Nădar, județul Bihor; Săliște de Sus, județul Maramureș; Borșa, județul Maramureș.” „Printre zonele în care autoritățile locale nu au retrocedat terenurile ce au aparținut Bisericii Greco-Catolice se numără: Chiheru de Jos, județul Maramureș [Mureș]; Rozavlea, județul Maramureș; Săpânța, județul Maramureș; Ungheni, județul Maramureș [Mureș]; Valcău de Sus și Valcău de Jos, județul Sălaj; Rozavlea, județul Maramureș; Haieu, județul Bihor; Moisei, județul Maramureș; Tășnad, județul Satu-Mare; Nădar, județul Bihor; Săliște de Sus, județul Maramureș; Borșa, județul Maramureș.”

În urma investigațiilor întreprinse pentru soluționarea cauzei, Colegiul director a putut constata că, în ceea ce privește cererea Parohiei Greco-Catolice din comuna Valcău de Sus, județul Sălaj, nu există o decizie a instanței de judecată investită cu formulă executorie, însă în cazul comunei Valcău de Jos, jud. Sălaj, a fost emisă o decizie a instanței de judecată, investită cu formulă executorie prin încheierea Judecătoriai Șimleul Silvaniei.

Astfel, Colegiul director a decis prin **hotărârea nr. 341/05.09.2011** că tergiversarea retrocedării bunurilor imobile către Biserica Unită cu Roma, solicitate

66 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

de Parohia Greco-Catolică Valcău de Jos reprezintă discriminare conform art. 2, alin. 1 coroborat cu art. 2 alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată, dispunându-se sancționarea primarului comunei Valcău de Jos, jud. Sălaj, în calitate de reprezentant legal al primăriei, precum și a Consiliului local al comunei Valcău de Jos cu avertisment.

• • • *Discriminare pe criteriul „Boală cronică necontagioasă”*

1. Boală cronică. Anunț pentru admiterea în profesia de avocat care descurajează persoanele care suferă de boli cronice. Domeniul: egalitate în activitatea economică și în materie de angajare și profesie.

Autosesizarea arată că reclamatul a publicat un anunț privind admiterea în profesia de avocat, anunț ce descurajează persoanele care suferă de boli cronice (solicitând o adeverință „din care să rezulte că nu suferiți de boli cronice”). Reclamatul, Baroul organizator al concursului, susține prin punctul de vedere emis, faptul că anunțul nu face nicio mențiune discriminatorie, certificatul de sănătate fiind solicitat la orice angajare. Având în vedere obiectul dosarului, Colegiul director a considerat utilă aflarea poziției cu privire la speța aflată spre soluționare și a Colegiului Medicilor din România, reprezentanții acestora subliniind următoarele: *„Anunțul respectiv, așa cum este prezentat, constituie faptă de discriminare. Se poate cere un certificat constatator al stării de sănătate prin care să se precizeze dacă există eventuale boli cronice și dacă aceste boli împiedică exercitarea profesiei; respectivul certificat va fi eliberat de către medicul specialist în medicina muncii.”*

Colegiul director constată prin **hotărârea nr. 472 din 23.11.2011** că anunțul care formează obiectul autosesizării poate descuraja persoanele care suferă de boli cronice, fiind atinse drepturile din domeniul egalității în activitatea economică și în materie de angajare și profesie, justificarea invocată de către reclamat fiind aceea că la orice angajare se solicită un act medical din care reiese că angajatul este apt. Colegiul director constată însă că anunțul, astfel cum a fost formulat, nu solicită un act din care reiese aptitudinea medicală sau starea de sănătate a candidaților, ci un act din care reiese că cel care candidează nu suferă de boli cronice. În mod implicit, cei care ar dori să candideze renunță, întrucât nu corespund criteriilor stabilite. Chiar dacă scopul a fost legitim, metoda aleasă nu a fost cea adecvată, prin urmare solicitarea unei adeverințe medicale din care să rezulte că acel candidat nu suferă de boli cronice nu este justificată obiectiv.

Astfel, anunțul reclamatului reprezintă discriminare directă conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 5 a **O.G. nr. 137/2000**, republicată, întrucât creează o deosebire pe bază de boală cronică având drept efect restrângerea exercitării unei profesii. Cu privire la aplicarea unei sancțiuni, Colegiul director consideră că nu este necesară aplicarea unei astfel de sancțiuni, constatând că, deși putea exista o

descurajare a persoanelor care suferă de boli cronice, nu s-a produs o discriminare efectivă, neexistând nicio persoană respinsă din cauza bolii cronice. Astfel, în cazul supus analizei Colegiului director, s-a emis o recomandare Baroului Prahova pentru a evita în viitor formularea unor anunțuri care pot descuraja persoanele care candidează la admiterea în profesia de avocat.

• • • *Alte criterii*

1. Criteriul socio-profesional. Încadrare greșită în anul 2005, refuzul emiterii deciziei de reîncadrare după examen în anul 2010. Domeniul: egalitate în activitatea economică și în materie de angajare și profesie.

Petentele sesizează C.N.C.D. cu privire la faptul că nu au fost promovate în funcția de inspector asistent, deși au fost declarate admise la examenul susținut. Motivul invocat a fost că au deținut calitatea de casier trezorer. Totuși, alte persoane angajate din cadrul Direcției Generale a Finanțelor Publice județene, care nu au avut calitatea de casier trezorer — admise la examen — au fost promovate. Direcția Generală a Finanțelor Publice județene a invocat și o reangajare greșită care s-a produs în anul 2005.

Pe parcursul procedurii de soluționare a sesizării, Colegiul director a ridicat din oficiu excepția de neкомпetență materială cu privire la primul capăt de cerere (respectiv încadrare greșită pe post în anul 2005) și s-a pronunțat odată cu deliberarea dosarului, admitând excepția, întrucât acest capăt de cerere privește o problemă de interpretare și aplicare a legii, atribut exclusiv al instanțelor de judecată. De asemenea, Colegiul director a admis și excepția lipsei calității procesuale pasive a Direcției Generale a Finanțelor Publice județene, a Agenției Naționale de Administrare Fiscală, a Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, întrucât așa cum au arătat și aceste instituții, s-a constatat că responsabilitatea îi revine în mod exclusiv ordonatorului principal de credite, în speță Ministerului Finanțelor Publice.

Pe baza documentelor aflate la dosar, Colegiul director a constatat existența unei diferențieri.

Justificarea invocată de Ministerul Finanțelor Publice, exprimată prin mai multe adrese trimise către părți, este nevoia de a avea casieri trezoreri. Colegiul director a considerat că această nevoie nu poate reprezenta un impediment pentru promovarea persoanelor care au susținut un examen. În situația în care au existat posturi disponibile și au existat persoane care au corespuns posturilor și au absolvit examenul, toate persoanele trebuiau să fie promovate. Prin **hotărârea nr. 259 din 29.06.2011**, Colegiul director a analizat dacă neîncadrarea petentelor de către Ministerul Finanțelor Publice î reprezintă sau nu discriminare și a decis că netransformarea posturilor reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1, coroborat

68 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

cu art. 6 lit. d al **O.G. nr. 137/2000**, republicată. Totodată, Colegiul director a sancționat reclamatul cu avertisment.

2. Criteriul socio-profesional (specialitate în domeniul medical). Prevederile discriminatorii ale O.M.S. 232/2011. Domeniul: Dreptul la egalitate în activitatea economică, în materie de angajare și profesie.

Petenții, B.T.I., S.B.A., E.T., având calitatea de medici specialiști în chirurgie generală și în obstetrică ginecologie, au reclamat faptul că, fiind angajați ai Spitalului Orășenesc din orașul Buftea, județul Ilfov, în urma transformării spitalului din localitate în cămin pentru persoane vârstnice, acestora li s-a respins cererea de redistribuire, întrucât la art. 11 alin. 1 din **Ordinul Ministrului Sănătății**, se prevedeau următoarele: *„Posturile vacante de medici din unitățile sanitare clinice din centrele universitare Iași, Cluj-Napoca, Timișoara, București, Târgu-Mureș, Craiova, Oradea, Sibiu, Arad, Brașov, Constanța și Galați nu pot fi ocupate ca urmare a redistribuirii, cu excepția posturilor de medici în specialitatea medicină de urgență, radiologie și imagistică medicală și anestezie și terapie intensivă. În București existau 44 de posturi vacante pentru specialitatea chirurgie generală și 20,5 posturi pentru specialitatea obstetrică-ginecologie. Petenții au considerat ca fiind discriminatorii prevederile art. 11 alin. 3 ale aceluiași **Ordin**: *„Pot fi redistribuiți în unități sanitare clinice, numai medicii care au fost încadrați într-o unitate sanitară clinică propusă spre reorganizare în cămin pentru persoane vârstnice.”**

Ministerul Sănătății, în calitate de reclamat, a precizat prin punctul de vedere oferit, faptul că, deși petenții nu pot beneficia de redistribuire într-un spital clinic, pot ocupa un post în urma susținerii unui concurs/examen.

Având în vedere actele la dosar și prevederile legale incidente în cauză, Colegiul director a decis prin **hotărârea nr. 352/05.10.2011**, că limitarea prevăzută de **O.M.S nr. 232/2011** prin art. 11 alin. 1 reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 6 lit. a din **O.G. nr. 137/2000**, republicată (și a dispus sancționarea Ministerului Sănătății cu amendă contravențională în valoare de 1000 lei . De asemenea, Colegiul director a constatat că limitarea prevăzută de **O.M.S nr. 232/2011** prin art. 11 alin. 3 reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 6 lit. a din **O.G. nr. 137/2000**, republicată și în acest sens, a sancționat Ministerul Sănătății cu amendă contravențională în valoare de 1000 lei.

3. Criteriul socio-profesional (lider sindical). Interdicția accesului în incinta întreprinderii, neangajare pe postul deținut anterior, neacordarea sporului de vechime, neacordarea sporului pentru condiții grele, neacordarea concediului de odihnă pentru anul 2010 în cursul anului respectiv. Domeniul: hărțuire, egalitate în activitatea economică și în materie de angajare și profesie.

Petentul I.M. având calitatea de lider sindical, a reclamat faptul că i s-a interzis accesul în incinta întreprinderii în care lucrează, nu a fost reangajat pe

postul deținut anterior, deși instanța judecătorească a emis 2 decizii în acest sens (în 2009 și 2010), nu i s-a acordat sporul de vechime și sporul pentru condiții grele, nici concediul pentru anul 2010 în cursul anului respectiv.

Prin **hotărârea nr. 351/08.09.2011**, Colegiul director a decis următoarele: interdicția de a permite accesul petentului în incinta societății reclamate nu a fost suficient probată conform art. 20 alin. 6 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată; refuzul reangajării petentului în funcția deținută anterior nu intră sub incidența **O.G. nr. 137/2000**, republicată, sub aspectul executării sentințelor judecătorești, iar în ceea ce privește incidența **O.G. nr. 137/2000**, republicată, faptele nu reprezintă discriminare, sub raportul tratamentului diferențiat în comparație cu alte persoane. Totuși, neplata sporului de vechime reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, coroborat cu art. 6 lit. c, dispunându-se pentru acest capăt de cerere sancționarea societății comerciale reclamate cu amenda contravențională în valoare de 1000 lei, în conformitate cu art. 26 alin. 1 și 2 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată. Neplata sporului pentru condiții grele nu reprezintă discriminare, conform art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, situațiile nefiind comparabile și existând o justificare obiectivă. Neacordarea concediului de odihnă reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, coroborat cu art. 6 lit. g. Pentru acest ultim capăt de cerere, societatea comercială a fost sancționată cu amendă contravențională în valoare de 1000 lei, în conformitate cu art. 26 alin. 1 și 2 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată.

4. Rudenie. Dreptul la egalitate în activitatea economică, în materie de angajare și profesie.

Petenta E.M., numită executor judecătoresc în urma susținerii examenului de admitere în profesie, consideră discriminatorii prevederile **Statutului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești**, care exceptează rudele și afinii de gradul I de la plata sumei de 5000 de Euro la primirea în profesie. Camera Executorilor Judecătorești de pe lângă Curtea de Apel Pitești susține prin punctul de vedere exprimat că prevederea din statut nu este discriminatorie, întrucât există taxe similare și la alte profesii, iar această condiție a fost acceptată de petentă la înscrierea la examen, aducând drept argument inclusiv veniturile petentei, în virtutea cărora achitarea acestei taxe nu ar fi fost o problemă. De asemenea, reclamatul a precizat că scutirea rudelor și afinilor este un drept prevăzut de statut, cum este și dreptul la onorariu sau concediu. Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești a făcut precizarea că prevederea criticată a fost eliminată din statut.

Prin **hotărârea nr. 401/11.10.2011**, Colegiul director a decis că prevederile **Statutului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești** care exceptează rudele și afinii gradul I de la plata sumei de 5000 de Euro la primirea în profesie reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 5 din **O.G. nr. 137/2000**, fiind emis un avertisment contravențional pentru părțile reclamate în cauză.

5. Nerecunoașterea diplomei. Domeniul: egalitate în activitatea economică și în materie de angajare și profesie. Criteriul: universitatea absolvită.

Petentul C.I.C., absolvent al Universității Spiru Haret din București, Facultatea de Educație Fizică și Sport, arată că deși are o diplomă de studii valabilă nu i s-a permis participarea la examenul de definitivat, în urma **Ordinului ministrului educației nr. 1133/16.08.2010** (în fapt **Adresa nr. 16/1133/DGJC/16.08.2010**). Reclamatul indică prin punctul de vedere oferit faptul că adresa în discuție a avut ca scop clarificarea condițiilor în care o persoană poate participa la examenul de acordare a definitivării. Adresa nu reprezintă un act administrativ, ci o corespondență administrativă, care nu produce efecte juridice. Conform afirmațiilor reclamatului, petentul nu a îndeplinit condițiile de participare la examenul de definitivat.

Colegiul director a constatat că petentul nu a putut participa la examenul de definitivat pentru că, fiind absolvent al Facultății de Educație Fizică și Sport din cadrul Universității Spiru Haret din București, reclamatul a considerat că diploma nu este valabilă.

Prin urmare, prin **hotărârea nr. 459/22.11.2011** Colegiul director a decis că prin emiterea **adresei nr. 1133/16.08.2010** reclamatul a îngrădit dreptul petentului de a participa la examenul de definitivat, fapt care a avut ca efect restrângerea exercitării dreptului de angajare al petentului, absolvent al Universității *Spiru Haret* din București, Facultatea de Educație Fizică și Sport, pe baza specializării obținute, deși se afla în posesia unei diplome de studii valabile. Astfel, faptele prezentate reprezintă discriminare directă conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 6 lit. g a **O.G. nr. 137/2000**, republicată, fiind emis un avertisment contravențional, conform art. 7 coroborat cu art. 13 alin.1 a **O.G. nr. 2/2011**.

Capitolul 6

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în presa scrisă

În decursul anului 2011, C.N.C.D. a urmărit articolele care fac referire la domeniul de activitate al Consiliului, monitorizând 17 publicații naționale: Adevărul, Cotidianul, Cronica Română, Curentul, Curierul Național, Dilema Veche, Evenimentul Zilei, Gazeta Sporturilor, Gândul, HotNews, Jurnalul Național, Libertatea, Mediafax, ProSport, Revista 22, România Liberă, Ziare.com.

În perioada ianuarie-decembrie 2011 au fost centralizate 140 de articole în presa scrisă centrală care au făcut referire directă la activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, spre deosebire de anul 2010, în care au fost regăsite 94 de articole, în același interval de timp. În cadrul articolelor care au făcut trimitere la C.N.C.D. au existat 35 de mențiuni cu privire la președintele instituției.

Presa scrisă a rezervat un spațiu generos pentru a relata evoluția cazurilor în care au fost implicați președintele Traian Băsescu, patronul echipei Steaua București, George Becali și primarul din Baia Mare, Cătălin Cherecheș.

➔ Activitatea de sancționare a Consiliului a fost îndeaproape urmărită în cazul sesizărilor depuse de senatorul PSD Lia Olguța Vasilescu și Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului (FACIAS), pentru sancționarea lui Traian Băsescu ca urmare a “afirmațiilor discriminatorii” făcute atunci când s-a referit la persoane cu dizabilități, în contextul în care vorbea despre monarhie într-o emisiune televizată. Traian Băsescu a fost sancționat cu avertisment de către C.N.C.D. pentru remarcile acestuia vizavi de persoanele cu dizabilități, dar și cu privire la persoanele de etnie romă din România care cerșesc la Helsinki.

➔ Gigi Becali a intrat în vizorul presei prin afirmațiile sale la adresa femeilor din cadrul unei emisiuni TV : “Dacă bărbatul înșeală, femeia nu are voie să divorțeze. Dumnezeu a spus că bărbatul e bărbat și femeia curvă”, fiind sancționat de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu 2000 de lei pentru declarații jignitoare la adresa femeilor. Becali a fost din nou sancționat de C.N.C.D. pentru denigrarea persoanelor cu dizabilități, după ce a folosit termenul “handicapat” cu scopul de a aduce o serie de injurii la adresa unui jurnalist.

➔ Presa scrisă a dezbătut autosesizarea C.N.C.D. în cazul zidului construit

72 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

de Primăria Baia Mare care desparte locuințele sociale ocupate în majoritate de romii din strada Horea și strada principală, destinată circulației autovehiculelor. Pentru fapta contravențională constatată s-a aplicat părții reclamate amenda contravențională de 6000 lei. Totodată, Colegiul director a recomandat demolarea zidului despărțitor și luarea unor măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor de locuire a romilor”. De asemenea, C.N.C.D. a amendat cu 8000 lei Primăria Cluj Napoca pentru mutarea unor romi în zona gropii de gunoi din Pata Rât.

► Ca urmare a propunerii legislative din 2010 de schimbare a denumirii de “rom” în “țigan”, media a acordat atenție sporită și în acest an acestei inițiative, după ce Comisiile pentru drepturile omului și egalitate de șanse din Senat au avizat favorabil propunerea legislativă inițiată de către deputatul PDL, Silviu Prigoană. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu a susținut propunerea deputatului și a comunicat Guvernului că, în luna aprilie, a decis prin Hotărârea Colegiului director că înlocuirea termenului “rom” cu cel de “țigan” nu este justificată în mod obiectiv și rezonabil de un scop legitim.

► Totodată, intens mediatizată a fost și plângerea Agenției de Dezvoltare Comunitară “Împreună”, Asociației Romilor “Egalitate de Șanse” Tulcea și Asociației ACCEPT către C.N.C.D., împotriva Academiei Române și Institutului de Lingvistică Iorgu Iordan - Al. Rosetti”. Reprezentanții comunității rome au solicitat modificarea definiției substantivului “țigan” din Dicționarul Explicativ al Limbii Române, C.N.C.D. recomandând celor două instituții să precizeze că definiția are un sens peiorativ.

► De asemenea, instituția și-a făcut cunoscut punctul de vedere cu privire la solicitarea Centrului pentru Monitorizarea și Combaterea Antisemitismului către Academia Română de a modifica oficial definiția în dicționar a cuvântului “jidani”, termen insultător la adresa evreilor.

► Un alt caz mediatizat a fost cel în care C.N.C.D. a amendat clubul de fotbal CFR Cluj cu suma de 1.000 de lei pentru că nu a permis accesul pe stadion la partida CFR-Dinamo unor suporteri dinamoviști, care nu aveau buletine de București sau Ilfov.

► Presa scrisă a dezbătut, totodată, autosesizarea C.N.C.D. în cazul tinerei imobilizate într-un scaun cu rotile, care nu a fost lăsată să intre în Clubul Heaven Studio din Timișoara pe motiv că ar crea disconfort clienților aflați în local. Reprezentanții Heaven Studio au fost sancționați cu o amendă în valoare de 5.000 de lei.

► Acțiunile activistului maghiar, Csibi Barna, au reprezentat obiectul apariției în presă, după ce acesta spânzurase o păpușă cu chipul lui Avram Iancu în spațiul public. Ulterior, Csibi Barna a depus la C.N.C.D. o petiție împotriva detașării sale la Abrud.

► C.N.C.D. l-a amendat cu 600 de lei pe redactorul-șef al ziarului “Ștefan cel Mare”, pentru un articol distribuit în trenul de pe ruta București - Târgu Mureș, în care se foloseau expresii ofensatoare la adresa lui Laszlo Tokes (“acest nenorocit de bozgor, Laszlo Tokes”, un “nătâng și trădător”, pentru care “nu se găsește în țara

asta cineva să-i tragă un glonte în cap”).

➔ Reprezentanți ai societății civile, administrației centrale, mass-media, clasei politice și ai audio-vizualului românesc, precum și ai Federației Române de Fotbal au fost prezenți la meciul de fotbal amical organizat cu ocazia Zilei Internaționale pentru eliminarea discriminării rasiale. Evenimentul “United against racism!”, organizat de Centrul de politici pentru romi și minorități, MAE, Federația Română de Fotbal, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Ambasada Olandei la București face parte din campania de conștientizare REACT care își propune să crească nivelul de informare cu privire la problemele sociale întâmpinate de romi și schimbarea atitudinilor negative față de aceștia.

➔ În atenția presei scrise s-a aflat și decizia CEDO prin care s-a hotărât că simbolurile religioase sunt permise în școli, iar prezența crucifixului în școlile de stat nu contravine dreptului la educație, ocazie cu care s-a reamintit cauza intentată pe această temă de profesorul român Emil Moise. La solicitarea acestuia, C.N.C.D. a decis încă din 2006 că prezența nereglementată a icoanelor și simbolurilor religioase în școlile de stat constituie o discriminare față de persoanele atee sau de altă religie. Totuși, doi ani mai târziu, Înalta Curte de Casație și Justiție a decis că prezența simbolurilor religioase în școli este legală, iar Moise s-a adresat Curții de la Strasbourg.

➔ În luna februarie, a fost readus în atenția publicului cazul în care Victor Tatoi, soțul Monicăi Tatoi, a dat în judecată, în anul 2005, Ministerul Educației și Cercetării, pentru că fiul său, Victor Tatoi jr, pe atunci elev în clasa a V-a la American International School of Bucharest, nu primea alocația de stat pentru copii. Ca urmare a sesizării din septembrie 2005, C.N.C.D. a cerut MEC să modifice Legea nr. 61/1993, astfel încât prevederile legale să nu mai fie discriminatorii și să fie corelate cu tratatele la care România este parte.

➔ Ziarele au relatat comunicatul de presă prin care Centrul de Resurse Juridice (CRJ) și Romani Criss și-au manifestat îngrijorarea cu privire la modul în care C.N.C.D. soluționează dosarele în care sunt implicați înalți demnitari ai statului român.

➔ Un subiect aflat în atenția cotidianelor a vizat sesizarea vicepreședintelui Partidului Conservator Bogdan Diaconu, prin care a cerut cercetarea condițiilor și motivelor pentru care unii elevi au participat la examenul de Bacalaureat în săli supravegheate video, în timp ce alți elevi și-au dat examenele în săli fără aceste camere.

➔ Presa a relatat cazul unei bucureștence care și-a reclamat șeful la CEDO, ca urmare a hărțuirii la locul de muncă. Salariata a primit aviz favorabil pentru discriminare și victimizare, în urma petiției adresate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

➔ În atenția presei s-a aflat și solicitarea Consiliului Național al Rectorilor către C.N.C.D., în care se acuza Legea Educației Naționale de discriminare. Printre “problemele” sesizate de Consiliul Rectorilor, condus de senatorul PSD

74 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

Ecaterina Andronescu, se numără “situațiile discriminatorii” ale legii care prevede incompatibilitatea rector-parlamentar și pensionarea profesorilor care conduc doctorate la 65 de ani.

➔ Un alt subiect relatat de presă este cel legat de scrisoarea trimisă de președintele Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Csaba Asztalos, președintelui UEFA, Michel Platini, cu privire la declarațiile discriminatorii (“gunoi” și “tuciuriu”) făcute de patronul ȚSKA Sofia, Dimitar Borisov, la adresa a doi jucători ai echipei Steaua.

➔ De asemenea, a fost mediatizat cazul în care omul de televiziune Dan Negru a fost sancționat cu avertisment de către C.N.C.D. pentru declarațiile de pe blogul lui, în legătură cu protestul unui grup de homosexuali împotriva vizitei Papei în Spania, pe care i-a numit “dereglați”.

➔ Democrat - liberalele Mihaela Popa (senator) și Cristina Dobre (deputat) au cerut Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării să se autosesizeze în cazul deputatului Vasile Bleotu (PSD), pentru jignirile aduse kolegei sale Eugenia Barna (UNPR), în timpul dezbaterilor asupra bugetului.

➔ Totodată, presa a dezbătut autosesizarea C.N.C.D. în cazul hocheistului român umilit în vestiar de coechipierii de etnie maghiară din lotul național “Under16”.

➔ Cazul fostului tenisman Ilie Năstase a rămas în atenția presei și în anul 2011. Acesta a fost amendat în decembrie 2010 cu suma de 600 de lei pentru declarații discriminatorii la adresa comunității romă. El a declarat, în luna octombrie, că Nicolas Sarkozy are dreptate în privința țiganilor și, dacă ar fi fost președinte, i-ar fi trimis pe toți în Harghita.

➔ Sondajul de opinie “Fenomenul discriminării în România”, lansat în luna decembrie și realizat la solicitarea C.N.C.D., surprinde atitudinile și opiniile românilor cu privire la cele mai importante aspecte legate de fenomenul discriminării. Articolele au prezentat principalele concluzii ale studiului, conform cărora românii au o atitudine intolerantă față de romi.

➔ De asemenea, există o serie de cazuri care au atras atenția presei precum cel în care deputatul Sulfina Barbu a depus plângere la C.N.C.D. împotriva șefului IPJ Vâlcea, condamnând declarațiile discriminatorii făcute de acesta la adresa femeilor, sesizarea Alianței Antidiscriminare a Tuturor Tăticilor (T.A.T.A) asupra faptului că în abecedarele aprobate de Ministerul Educației cuvântul „tată” apare mult mai rar decât cuvântul „mamă” sau cel al Spitalului “Marie Curie” reclamat la C.N.C.D. de organizația Romani CRISS și Centrul Euroregional pentru Inițiative Publice (ECPI) pentru că separă copiii romi de restul copiilor în saloane.

Capitolul 7

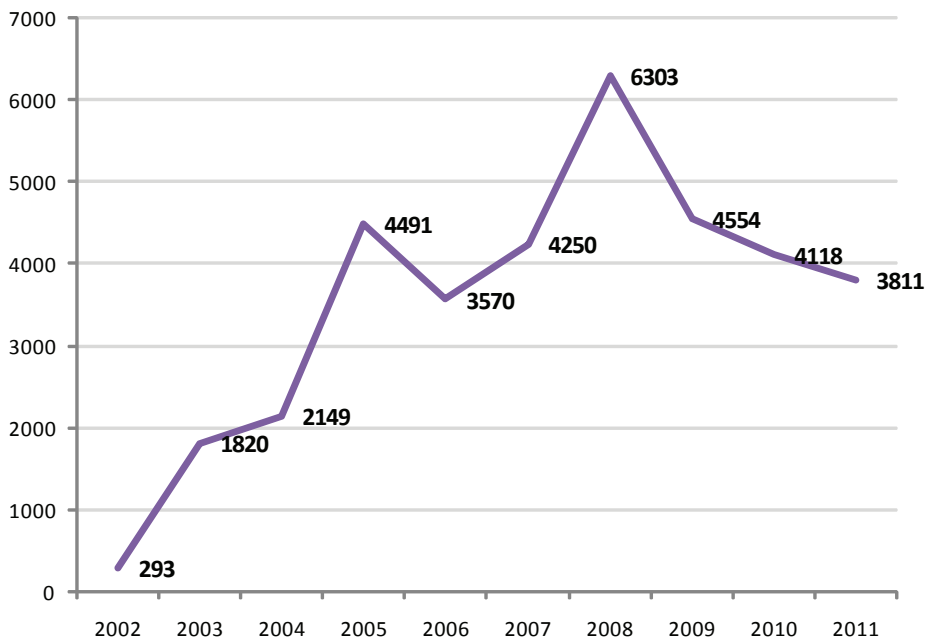
Cheltuieli bugetare, date de ordin financiar

Execuția bugetară în anul 2011 a fost de 98,80%, bugetul alocat pentru Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării fiind de 3811 mii lei, prezentat pe capitole în tabelul alăturat:

mii lei

DENUMIRE INDICATOR	COD	ALOCAT (LEI)	UTILIZAT
Buget de stat	51.01	3811	3679
Cheltuieli de personal	51.01.10	2734	2720
Bunuri și servicii	51.01.20	669	629
Transferuri	51.01.55	5	4
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursate	51.01.56	107	96
Alte cheltuieli	51.01.59	265	205
Cheltuieli de capital	51.01.77	31	31

Evoluția bugetului în perioada 2002-2011

76 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

Aparatul de lucru al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

- În anul 2011, aparatul de lucru al C.N.C.D. a fost constituit din 90 de posturi din care 68 au fost finanțate. La sfârșitul anului, din totalul posturilor, erau ocupate 65.
- Media de vârstă este de 36 de ani și 8 luni;
- 89,23% salariați au studii superioare și 10,77% studii medii.

Concluzii

Cea mai mare provocare cu care s-a confruntat instituția în anul 2011 a fost menținerea unui grad ridicat de independență a activității. Criticile formulate de societatea civilă și de mass-media, cu privire la procedura de numire a celor 6 membri ai Colegiului director din anul 2010, au vizat deprofesionalizarea și afectarea gradului de independență a activității Consiliului.

Analiza activității C.N.C.D. pe parcursul anului 2011 subliniază faptul că instituția a manifestat un grad ridicat de independență în desfășurarea atribuțiilor și competențelor. În acest sens, în anul 2011, C.N.C.D. a înregistrat cele mai multe constatări de săvârșire a unor fapte de discriminare (94) și a aplicat, pentru prima dată de la înființarea instituției, sancțiunea amenzii contravenționale în cuantumul limitei superioare.

Procentul ridicat de menținere a hotărârilor C.N.C.D. de către instanțele de judecată (91% din hotărârile C.N.C.D. atacate în instanța de contencios au fost menținute) este un indicator important al activității profesioniste a Direcției juridice.

Activitatea de formulare și transmitere a punctelor de vedere către instanțele de judecată în acțiunile care au ca obiect posibile fapte de discriminare a rămas una dinamică dar care, totuși, suferă din cauza unui număr de personal mic raportat la volumul și specificul acestui tip de activitate.

Activitatea de prevenire și combatere a discriminării s-a desfășurat la un nivel rezonabil, ținând cont de bugetul alocat insuficient în raport cu nevoile instituției, de anvergura și specificitatea domeniului precum și de faptul că personalul instituției este reprezentat în număr mic. Aceste activități s-au concretizat în cursuri și seminarii care s-au adresat diferitelor segmente profesionale cheie din societate, în campanii de informare și în realizarea sondajului de opinie anual.

În activitatea sa, C.N.C.D. a urmărit menținerea unor relații optime cu societatea civilă, dezvoltând în acest sens parteneriate și beneficiind de schimb de experiență în domeniul comun de activitate.

Pe plan extern, activitatea instituției s-a concentrat, în special, pe activitățile ce au decurs din activarea sa în rețeaua EQUINET, din activitatea provenită ca urmare a desemnării președintelui C.N.C.D. în conducerea executivă precum și prin schimbul de experiență oferit de Consiliu unor state din regiune, în demersul acestora de a dezvolta un sistem legislativ și instituțional de prevenire și de combatere a discriminării.

78 | “BUILDING TRUST IN HUMAN RIGHTS”

C.N.C.D. a realizat și transmis o serie de rapoarte și materiale către instituțiile statului (Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale) utilizate de acestea în reprezentarea externă.

Pentru viitor, apreciem că, în activitatea curentă, este necesar ca instituția să-și mențină gradul ridicat de independență și să se implice mai activ în analiza politicilor publice din domeniul egalității și nediscriminării, în vederea ajustării și aplicării unor soluții capabile să determine o schimbare semnificativă în societate.

Componența Colegiul director în anul 2011:

Csaba Ferenc ASZTALOS – Președinte

Dragoș Tiberiu NIȚĂ – Vicepreședinte

Dezideriu GERGELY²²

István HALLER

Cristian JURA

Anamaria PANFILE

Ioana Liana CAZACU

Vasile Alexandru VASILE

Sorina Claudia STANCIU

Contribuții la realizarea Raportului de activitate pentru anul 2011:

În elaborarea raportului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru anul 2011, mulțumesc pentru materialele și informațiile puse la dispoziție de către toate departamentele C.N.C.D.

Mulțumesc pentru contribuțiile colegilor:

Direcția Programe și Relații Internaționale: George Lica și Diana Pană;

Biroul de Comunicare și Relații cu Publicul: Beatrice Spoitu, Laura Niculescu, Denisa Lazăr;

Direcția Juridică și Inspecție: Cristian Nuică, Silvia Dumitrache, Ștefan Vasilescu;

Direcția Economică și de Resurse Umane;

Serviciul Asistență Colegiu director.

Andreea Banu, Șef Serviciu Managementul Proiectelor,
Coordonatorul Raportului de activitate